

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 142 (1892) ♦ Вівторок, 28 липня 1998 року ♦ Ціна договірна

Усі депутати — люди слова

Виступ Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка на заключному засіданні першої сесії Верховної Ради України 14-го скликання 24 липня 1998 року

Шановні народні депутати! Шановні співвітчизники!

Сьогодні завершує роботу перша сесія Верховної Ради України чотирнадцятого скликання, яка тривала більше двох місяців.

Ще з сивої давнини склалася традиція, що, закінчуючи певний етап роботи, ділові люди, а в мене є всі підстави саме так оцінити кожного із вас, розглядають пройдений шлях, самокритично з'ясовують, яку його частину пройшли вдало, а яку — з невинуватими втратами, де успішно долали перешкоди, а де необачно відхилялися від стовбового тракту.

(Закінчення на 2-й стор.).

ЦВ: налагодити стосунки

Президент України Леонід Кучма на засіданні уряду дав вказівку Кабінетові міністрів та іншим органам виконавчої влади налагодити «нормальні та конструктивні ділові стосунки з парламентом». Як повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна», Л. Кучма сказав: «Не скористається цим, нарікайте на себе». Президент зазначив, що на розгляд парламенту повинні направляти погоджені законопроекти високого ступеня готовності. У свою чергу, Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко повідомив, що віце-прем'єри будуть закріплені відповідальними за співпрацю уряду з конкретними парламентськими фракціями, а міністри — з комітетами ВР. За словами прем'єра, міністри, які не зможуть налагодити конструктивні стосунки зі своїми комітетами, розпускаються з посадами.

СПРОБУВАЛИ — І ВИГРАЛИ!

Сьогодні ми друкуємо результати чергової читачької лотереї. Отож на 10—11 сторінках шукайте своє прізвище у списках щасливців. І виграш. Ми щиро подороваємо з удачею!

Тим, хто дізнається про нашу лотерею вперше, роз'яснюємо. «Голос України» проводить такі лотерейні двічі на рік. Призи для цього нам люб'язно виділяють спонсори. Серед виграшів — холодильники, телевізори, магнітоли, мікрохвильові печі, кавомолки, сервізи та багато інших речей, а також путівки на відпочинок, грошові виграші тощо. Бувають також коні, бички, поросята...

Для того, щоб стати учасником нашої лотереї, треба передплатити «Голос України» і надіслати до редакції копію передплатної квитанції. Наступна лотерея буде в лотомо 1999 року. Стежте за нашою рубрикою «Спробуй і виграй!». Під нею ми будемо друкувати списки спонсорів та виділених ними призи для лотереї.

Прилучайтеся до нашої традиції: всі новини — з «Голосу України» ще й сюрприз!

Беручи кредит, поспішай повільно

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко зустрівся із заступником директора другого Європейського управління Міжнародного валютного фонду Мухамедом Шадман-Валаві. У Києві нині місія МВФ вивчає можливість надання Україні програми розширеного кредитування. Її оцінюють у 2 млрд. доларів США.

На зустрічі з одним із керівників місії МВФ глава українського парламенту наголосив на тих труднощах, які доводиться долати країні під час переходу від планової до ринкової економіки. «У нас значна частина населення і навіть деякі парламентарії не розуміють, що таке монетарна, а що таке планово-емсійна політика», — сказав Голова ВР. Олександр Ткаченко також зазначив, що «в Україні до умов надання кредитів ставляться стримано». Обговорюючи такі питання, треба враховувати позиції всіх парламентських груп та фракцій.

Врожай-98

Суцільні недобори

Більш як два місяці нечуваної для Харківщини посухи завдали чималі збитків раннім зерновим. У порівнянні навіть з минулим, не найвдалішим для аграріїв, роком урожайність хлібів знизилася як мінімум на три центнери з гектара. Внаслідок чого сільські господарства недоберуть щонайменше 200 тисяч тонн зерна. Найбільше постраждали посіви ячменю. Якщо звичайно селяни збирали 25—30 центнерів з гектара, то тепер сподіваються хоча б на половину.

Поговоримо про відставку?

Відставку уряду Валерія Пустовойтенка підтримали 20,7% українських громадян, опитаних у липні Інститутом соціальної та політичної психології Академії педагогічних наук. 18,1% із 2,5 тисяч респондентів вважають, що уряд повинен працювати до завершення повноважень Президента України Леоніда Кучми. 29,8% опитаних переконані, що треба відправити у відставку лише тих міністрів, чия діяльність неєфективна. 31,4% не визначилися у своєму ставленні до відставки уряду, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Пенсіонерів «усниовлять» банки

8

Шляхами нафти, або Гольфатай, відкрив личко-2

13

Не маршируйте під похоронну музику...

14

○ АЕС платитимуть штрафи за порушення норм ядерної та радіаційної безпеки.

○ У країні в першому півріччі 1998 р. знизилоса виробництво шампанського, коньяка та виноградних вин і більш як удвічі зросло виробництво плодово-ягідного вина.

○ Чотири душі, в тому числі одна дитина, померли від отруєння грибами в Миколаївській області.

P.S.

Виступ Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка на заключному засіданні першої сесії Верховної Ради України 14-го скликання 24 липня 1998 року

(Початок на 1-й стор.).

Давайте і ми дотримаємося цієї доброї традиції.

Нам має бути переконання, наш депутатський склад сильний. Попри всілякі міркування про ваді у проведенні виборів, незаперечною істинною є те, що із 15–20 кандидатів, які балотувалися по кожному округу, громадяни довірили представити себе тому, хто краще розуміє їхні потреби і біді, хто мав переконливішу програму дій.

Нинішній склад Верховної Ради високорепрезентативний. Адже в наших рядах п'ять академіків Національної академії наук, 22 професори, 104 доктори і кандидати наук.

Вперше в парламенті запрацювали фракції політичних партій. Вважаю, що до оцінки їх роботи слід поставитися з розумінням. Без сумніву, депутати-партійці прийшли в парламент з найкращими намірами, в які повірила більша частина виборців. Вони широким бажанням захищати інтереси громадян. Вагомо аргументують свої кроки.

Завдяки фракційній згуртованості поглиблюється робота над законопроектами, організованіше проходить голосування.

Та поки що процес становлення цієї парламентської структури триває. Можна стверджувати, що поступово долаються хвороби року.

Схвально сприймається населенням те, що головами комітетів ми обрали людей високої кваліфікації, з великим життєвим досвідом. Серед них відомі державні і громадські діячі, котрих знають не лише в Україні, а й за її межами. Це — Олександр Мороз, Євген Марчук, Борис Олійник, Геннадій Удовенко, Михайло Ковалко, Володимир Семинюченко, Станіслав Гуренко. Впевнено і конструктивно залучаються до нової для себе справи Віталій Лутенко, Олія Тимошенко.

Бачу, що всі депутати — люди слова і належно докладають зусиль до виконання своїх непростих повноважень.

Хочу звернутися до всіх вас з проханням: давайте уважно і самокритично проаналізуємо причини того, що із 77 пленарних засідань ми лише на 69-му обрали керівництво Верховної Ради. Як на мене, втрачено дуже багато дорогоцінного для держави і народу часу. Хай нагородою за це всім нам стане краще взаєморозуміння. А воно справді відбувається. Якщо судити по теперішньому ставленню депутатів до справи, є всі підстави запевнити виборців, що ми готові максимально ушліхити робочий час, щоб компенсувати втрачений.

Нагородою за період, що минув, критична маса перейшла у нову, позитивну якість. Це переконливо підтвердив поточний тиждень нашої роботи.

Важливим є і те, що у ході гострих дискусій нинішня Верховна Рада органічно убрала в себе випробуваний практикою досвід попередніх скликань і водночас критично осмислила те, що викликало зайву політизацію.

В процесі вбравлення керівництва Верховної Ради відбувалося багато слушних пропозицій щодо удосконалення роботи Верховної Ради і її апарату. Всі вони узагальнені і надіслані комітетам і фракціям для врахування в практичній діяльності.

До депутатського активу давайте віднесемо і те, що з перших днів роботи не залишалися поза увагою питання соціальної захисту населення.

Зокрема, кожного вітворка засідання розпочиналися з заслуговування інформації уряду з найбільшочисного для населення питання (ліквідації заборгованості з виплат зарплати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат).

Історія має зафіксувати і вашу наполегливу участь у розв'язанні проблем страйкуючих шахтарів і шахтарських регіонів. Нагадаю, що 21 травня було розглянуто інформацію уряду про подолання критичного стану у вугільній промисловості і прийнято постанову про невідкладні заходи щодо фінансового забезпечення вугільної галузі в 1998 році, це дало змогу призупинити страйк,

привернути увагу уряду до розв'язання проблем шахтарських регіонів.

Не залишається поза увагою і контроль за використанням бюджетних коштів. До цього залучено Рахункову палату Верховної Ради. Створено тимчасову слідчу комісію з вивчення ситуації щодо забезпечення конституційних прав громадян на отримання зарплати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, а також тимчасову слідчу комісію щодо вивчення законності використання бюджетних коштів у місті Києві та ряд інших.

Обнадійлююча ознака є те, що у процесі вирішення складних соціальних і економічних питань зароджуються добрі перспективи взаєморозуміння і співробітництва між законодавчою і виконавчою владою.

виконавчою владою. В основу їх покладені предметні доповідності, що відбулися на зустрічі Президента Леоніда Кучми з керівництвом Верховної Ради, головами фракцій і парламентських комітетів, Прем'єр-міністром та членами уряду.

Хотілося б віднести до перших цеглин, закладених у підвалини порозуміння владних гілок, прийняття Постанову про основні напрями бюджетної політики на 1999 рік (бюджетну резолюцію).

Ми істотно сприяли прискоренню бюджетного процесу. Виріш, що за умов злогождженої конструктивної роботи буде продовжено традицію, започатковану минулим скликанням Верховної Ради — своєчасне прийняття закону про державний бюджет на 1999 рік.

До роздумів під час депутатських канікул хотів би порекомендувати і таку тезу. Значна частина нашого часу витрачається на законодавче забезпечення бюджету. Справді це потрібно. Адже бюджет — обличчя держави. За його рахунок забезпечується наука, охорона здоров'я, обороноздатність, безпека країни. Та з нього жите близько третини населення.

Кожні третини громадян є прямими наповнювачами бюджету та опосередкованими його споживачами. Саме тут — наша промисловість з висококваліфікованими інженерами і робітниками. Саме тут — наше сільське господарство з найпотужнішим в Європі невикористаним потенціалом.

Тому в подальшому всім нам потрібно максимум зусиль докласти до залучення наявних потужностей і можливостей, до організації людей на працю. Ми зобов'язані дати українським громадянам можливість працювати злагоджено і ритмічно. Лише за таких умов зніметься всі бюджетні проблеми, які зараз розв'язуються посиленням збирання податків.

Нині в комітетах і апараті ведеться робота з підготовки пропозицій до порядку денного наступної, другої, сесії Верховної Ради. Слід затвердити плани роботи комітетів на друге півріччя. В них необхідно передбачити не лише роботу над законопроектами, а й форми контролю за чинним законодавством, проведення візитних засідань тощо.

На мій погляд, і я про це говорив, коли балотувався на посаду Голови Верховної Ради, законодавча діяльність має розвиватися за такими основними напрямками.

Перше. Потрібно посилити вплив держави на економіку шляхом активного державного регулювання, впровадження потрібних державовлен, бюджетної підтримки пріоритетних галузей, використання гнучкої податкової політики.

Друге. Необхідно запровадити таку грошово-кредитну політику, яка не допускала б інфляції до критичної межі та одночасно протігом кількох років розблокувала платоспроможність населення і активізувала виробництво у всіх галузях.

групи, складу делегацій, опрацювання необхідних документів до попереднього проекту доповіді Парламентської асамблеї Ради Європи стосовно виконання Україною зобов'язань, взятих під час вступу до цієї організації. Як ми пересвідчилися, неврахування цих факторів може істотно зашкодити авторитету нашої держави на міжнародній арені.

Очевидно, є доцільним продовжити і розширити практику включення народних депутатів до складу державних і урядових делегацій і навпаки. Давати робити все необхідне для того, щоб Президент і уряд, в першу чергу МЗС України, давали позитивні відгуки на ці пропозиції. Це дасть змогу активізувати ратифікаційний процес, краще координувати графік міжнародних візитів, послідовно і узгоджено реагувати на події в Європі і всьому світі.

Як бачите, завдання стоять перед Верховною Радою важливі, невідкладні, але нам поспільні.

І ще одне. Під час першої сесії полемічні пристрасті часом збурувалися вкрай. Звичайно, можна сказати, що гострі дискусії є ознакою парламентаризму. Це так. Але не забуваймо і те, що казав мудрий Григорій Сковорода, видатний український поет і філософ: «Легкий повітряний шум спричиняє випилене слово, але воно часто або смертельно ранить, або радість викликає і збуджує душу». Пропоную, щоб нашої роботи переважало друге.

Згадаю про це ще і тому, що, ставлячись з недоволюю одне до одного у сесійній залі, ми захоплюємо до цього і окремі складові масової інформації, і отже — і громадську думку. А культивована зневага до парламенту обертається потім зневагою до всієї державної влади і правовим нігілізмом, ігноруванням на міжнародному рівні справедливих вимог і конструктивних пропозицій України. Хто ж нас поважатиме, якщо самі до себе шані не маємо?

І останнє. Хочу ще раз привернути вашу увагу до проблем селян і продовольства. Нині у хліборобів гаряча пора — жнива. Вони дуже складні. Застарі комбайновий парк. Не вистачає пального. Немає налітного купівля на вирощеному продукції. Селянина душать величезні борги.

Все це призводить до надмірних втрат вирощеного врожаю, що демо-ралізує все суспільство.

Нагадаю, лише восени минулого року через неорганізованість під сніг пішло понад 200 тисяч гектарів цукрових буряків та близько 400 тисяч гектарів зернової кукурудзи. Втрачено вирощеної продукції на суму понад 300 млн. доларів. А ми просимо в іноземних кредитів. А свій труд чомусь знецінюємо.

Зараз слід докласти всіх зусиль, щоб зібрати вирощено. Допомога народних депутатів у цій справі буде неосіненою. Не залишайтеся поза увагою жоден факт безсподарності і нехлюйства, корупції і бюрократизму. За це люди нам скажуть спасибі. Тоді і довіра до Верховної Ради зміниться. Адже держава великою мірою тримається на одвічній працьовитості, в першу чергу, селянина і робітника.

Думаю, шановні колеги, що буде нашим великим внеском, якщо ми на другій сесії, розглядаючи і затверджуючи бюджет на 1999 рік, зробимо все необхідне, щоб підготувати законопроект про накладання мораторію на податки на сільськогосподарський сектор мінімум на 3 роки. Лише за винятком, можливо, Пенсійного фонду. Це буде наш крок до того добра і благополуччя, до наповнення бюджету, про який так часто ми піклуємося.

Дякую вам, шановні колеги, за довіру, за розуміння, за спільно виконану на першій сесії роботу. Бажаю плідної діяльності в округах, гарного відпочинку, доброго здоров'я та благополуччя вам і вашим родинам. На цьому першій сесії Верховної Ради України оголошую закрито.

Відповідно до Конституції України наступна, друга сесія Верховної Ради розпочне свою роботу 1 вересня цього року.

Олександр ТКАЧЕНКО,
Голова Верховної Ради України

ПРЕДСТАВЛЯЄМО КЕРІВНИЦТВО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ГОЛІВ КОМІТЕТІВ І ФРАКЦІЙ

Адам МАРТИНЮК,
перший заступник Голови
Верховної Ради України

Віктор МЕДВЕДЧУК,
заступник Голови Верховної
Ради України

Валерій АЛЬШИН,
голова Комітету з питань фінансів
і банківської діяльності

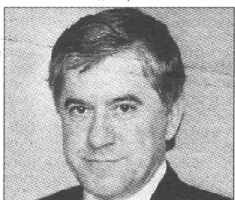
Наталія ВІТРЕНКО,
голова фракції Прогресивної соціалістичної
партії України

Станіслав ГУРЕНКО,
голова Комітету з питань економічної політики, управ-
ління народним господарством, власності та інвестицій

Юрій КАРИМАЗІН,
голова Комітету з питань законодавчого забезпечення
правохоронної діяльності та боротьби
з організованою злочинністю

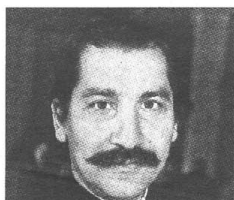
Анатолій КІНАХ,
голова Комітету з питань
промислової політики

Іван КИРИЛЕНКО,
голова Комітету з питань молодіжної політики,
фізичної культури і спорту

Михайло КОВАЛКО,
голова Комітету з питань паливно-енергетичного ком-
плексу, атомної політики та атомної безпеки

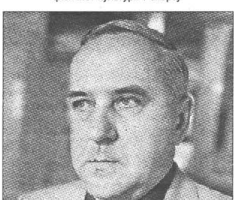
Віталій КОНОНОВ,
голова фракції
Партії зелених України

Юрій КРУК,
голова Комітету з питань будівництва,
транспорті та зв'язі

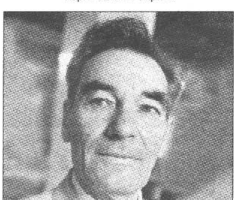
Георгій КРЮЧКОВ,
голова Комітету з питань національної
безпеки і оборони

Олександр КУШНІР,
голова Комітету з питань державного будівництва,
місцевого самоврядування та діяльності рад

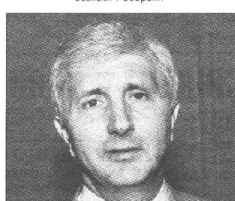
Павло ЛАЗАРЕНКО,
голова фракції Всеукраїнського об'єднання
«Громада»

Віталій ЛУЦЕНКО,
голова Комітету у справах пенсіонерів,
ветеранів та інвалідів

Євген МАРЧУК,
голова Комітету з питань соціальної політики та праці,
голова фракції Соціал-демократичної партії України
(об'єднаної)

Анатолій МАТВІЄНКО,
голова фракції Народно-демократичної
партії України

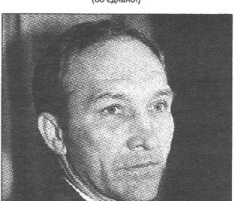
Олександр МОРОЗ,
голова Комітету з питань зовнішньої політики та земель-
них відносин, голова фракції Соціалістичної та Селян-
ської партії України «Український центр»

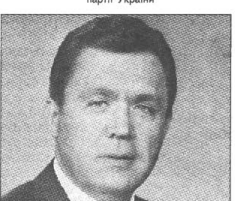
Борис ОЛІЙНИК,
голова Комітету з закордонних справ і
зв'язків із СНД

Віктор ОМЕЛІЧ,
голова Комітету з питань Регламенту, депутатської
еттики та організації роботи Верховної Ради України

Юрій САМОЙЛЕНКО,
голова Комітету з питань екологічної політики,
природоохорони та ліквідації наслідків
Чорнобильської катастрофи

Володимир СЕМИНОЖЕНКО,
голова Комітету
з питань науки та освіти

Василь СІРЕНКО,
голова Комітету
з питань правової реформи

Петро СИМОНЕНКО,
голова фракції
Комуністичної партії України

Леонід (Лесь) ТАНИУК,
голова Комітету з питань культури
і духовності

Юлія ТИМОШЕНКО,
голова Комітету
з питань бюджету

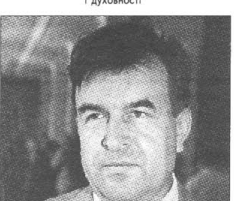
Геннадій УДОВЕНКО,
голова Комітету з питань зовнішніх відносин,
національних меншин і міжнародних організацій

Іван ЧУЖИЙ,
голова Комітету з питань свободи слова
та інформації

В'ячеслав ЧОРНОВІЛ,
голова фракції
Народного руху України

Сергій ШЕВЧУК,
голова Комітету з питань охорони здоров'я,
материнства та дитинства

Постанова

Верховної Ради України

Про проект Закону України про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів з питань оподаткування

Верховна Рада України постановляє:

Проект Закону України про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів з питань оподаткування, внесений Президентом України відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України, відхилити.

Голова Верховної Ради України О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ, 23 липня 1998 року.

№ 52-XIV

У номер

Київ

Позафракційні об'єднуються

У Верховній Раді України створено позафракційне об'єднання «Об'єднана Європа», до якого увійшли народні депутати Катерина Ващук (позафракційна), Валентина Говшовська, Сергій Терехов, Володимир Шерба (об'єднання «Незалежні»), Михайло Гузал (ПЗУ), Леонід Косаківський («Громада»), Василь Онопенко (СДПУ (о)), Леонід Черновецький (НДП). Своїм основним завданням членів нового депутатського об'єднання проголосили прискорення інтеграції України в європейські структури та організації, визначення курсу на європейську інтеграцію, приєднання України до загальноєвропейських конвенцій і угод, приведення норм українського законодавства відповідно до європейських правових стандартів, надання Україні статусу асоційованого члена Європейського співтовариства.

Краще один, ніж багато

Об'єднання молодіжних лівоцентристських організацій закарпатським лідерів лівої та лівоцентристських партій — Олександр Мороз, Павла Лазаренка, Петра Симоненка, Сергія Довганя, Юрія Бузугана — висунули єдину кандидатуру на майбутніх президентських виборах. Про це заявив голова оргкомітету зі створення такого об'єднання, народний депутат України Валентин Місюра (фракція «Лівий центр»). За його словами, лідери молодіжних організацій Соціалістичний контроль молоді, «Молода Громада», Форум молоді соціал-демократії, Селянський союз молоді, що ввійшли до об'єднання, переконані: єдина, погоджена кандидатура матиме більше шансів на перемогу. «Ми делали більше спільного, до того, що це може бути Олександр Мороз», — сказав В. Місюра. Об'єднання планує остаточно визначитися з кандидатурою на посаду Президента на конференції наприкінці вересня — початку жовтня.

Севастополь

3 балу на корабель

Мер Мороза Юрій Лужков у День ВМФ РФ ушанував своєю присутністю Севастополь. Відомо, що напередодні відвідання Криму всесвітній мер разом із президентом Білорусі побував у Вітебську як почесний гість фестивалю «Слов'янський базар». Оскільки в Білорусі Юрій Лужков поводив себе помпезно й незалежно, мудро заявляючи про те, як не правий Кремль, який часто ображає улюбленого брата по Союзу, очікували, що і в Україні він знову дозволить собі висловитися, «не зважаючи на особи». Як це було минулого року. Однак вояж виявився напрочуд спокійним і не приніс жодних сенсаций. Лужков лише сказав, що влада Москви допомагала і має намір у майбутньому допомагати військовим морякам Росії. Наприкінці липня Юрій Лужков налаштований прийти до Севастополя і взяти участь в відкритті школи, яка будуватиме з допомогою столичної влади.

Харків

Розбився спортивний літак

4 особи загинули внаслідок авіакатастрофи спортивного навчально-тренувального літака Як-18Т. Трагедія сталася поблизу аеродрому селища Коротиш. Причини падіння літака має встановити спеціальна державна комісія. Поки що відомо лише те, що він раптом втратив керування й звалився у шотопор. Як повідомили у штабі Харківського аероклубу, машина належала аерокосмічній технічній компанії «Вертикаль».

Президія Ради Федерації профспілок України та виконавчий апарат Ради Федерації виконують щире співчуття голові ФПУ, народному депутату України Олександру Михайловичу Стоцьку з приводу тяжкої втрати — смерті його матері Антонини Федотівни.

Колектив правління закритого акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок України «Укрліфоздоровниця» висловлює співчуття голові Федерації профспілок України Станіславу Олександровичу Чорному з приводу втрати — смерті його матері Антонини Федотівни.

ПІД ЗАВІСЮ
ДО БІСА ЗАКОРТИЛО ПОПРАЦЮВАТИ

Парламентська хроніка

Заключне засідання
24 липня

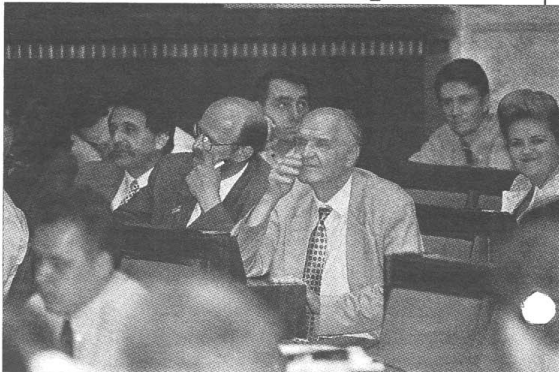
Розглянуто проект закону про амністію. Перебачено, що цей гуманний акт має поширюватися насамперед на неповнолітніх, жінок, які мають дітей до 16 років або інвалідів, осіб похилого віку, ветеранів війни, інвалідів I та II груп, а також хворих.

Застосування амністії доцільне тому, що значну кількість осіб, які перебувають у місцях позбавлення волі, засуджено за незначні злочини, котрі не становлять гострої суспільної небезпеки, і вони вже відбули певний термін покарання. До того ж установи кримінально-виконавчої системи перевантажені. За останні сім років кількість осіб, утримуваних там, зросла удвічі і становить 236 тисяч чоловік. Найважливіша тенденція до зростання цього специфічного контингенту — 12 відсотків щорічно. Якщо врахувати, що вартість утримання одного засудженого становить щомісяця понад 100 гривень, то звісно видно, які витрати держава несе додатково (більш як 23,6 мільйона гривень щомісяця). Під амністію потрапляють близько 25 тисяч осіб.

Водночас вона не поширюється на небезпечних рецидивістів і осіб, не раз засуджуваних за тяжкі злочини, на злісних алкоголістів та наркоманів. Амністія не повинна негативно відбитися на криміногенну обстановку в країні. Закон прийнято в цілому.

На розгляд сесії було винесено також питання про прийняття закону про оренду землі. Певна кількість полягало в тому, що Комітет з питань АРП розглядав пропозиції, подані Президентом, і відхилив їх як такі, що суперечать Конституції та законам про місцеве самоврядування. Відхилення це слід було закріпити, зібравши не менш як 300 голосів у сесійному залі. Депутат Олександр Мороз нагадав, що йдеться про закон, прийняття якого блокується вже півтора року, а він когось потрібен. Після гострої дискусії закон прийнято у другому читанні.

На сесії виступив голова Комітету у справах пенсіонерів, ветера-

нів та інвалідів Віталій Луценко. Привів — широке невдоволення і гострий протест проти дії введеного з 4 липня указу Президента про упередження сплати збору на обов'язкове пенсійне страхування та раціональне використання коштів Пенсійного фонду. Лише за тиждень, зазначив В. Луценко, до комітету надійшли листи, заяви та скарги, під якими стоїть підписи 48 тисяч громадян.

Найліпша пропозиція відхилити президентський указ як неслуги, водночас прийнято пропозицію Кабінету про розширення поля оподаткування (у разі її прийняття Пенсійний фонд одержить додатково 95 млн. гривень). В. Луценко запропонував схвалити проект закону, внесений Кабінетом, про зміни та доповнення до закону про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування. В обговоренні взяли участь Н. Вітренко, М. Степанов, П. Цибенко, Б. Зайчук, В. Марченко. Сесія відхилила указ Президента і прийняла проект закону, запропонований Кабінетом. Вирішальним аргументом тут стало те, що введення його в дію відсікає комерційні банки від можливості довільно маніпулювати пенсійними коштами для одержання добрячого «навару» і водночас додає

до Пенсійного фонду 95 млн. гривень.

До кінця свого останнього робочого дня сесія розглянула також питання про проект закону щодо внесення змін до законів про перелік висвітлення діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування у засобах масової інформації. Його прийнято без обговорення у другому читанні.

Сесія ратифікувала Угоду між урядами України та Швейцарської Конфедерації про надання нашої країні безоплатної допомоги проектом «Охорона здоров'я матерів і дітей» (у сумі 6,7 млн. швейцарських франків). Сьогодні в Україні з 450 тисяч новонароджених до року не доживають 7 тис. дітей, а до 1 місяця — 55 відсотків немовлят. Тож є нагальна потреба в одержанні цих коштів на придбання спеціального медичного обладнання.

Сесія прийняла проект закону про управління об'єктами державної власності, першим пунктом якого є відхилення указу Президента від 4 липня з аналогічного назвою.

Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко виступив з короткою промовою, у якій підбив підсумки роботи першої сесії 14-го скликання.

Іван ДМИТРЕНКО.

ЧИ ДУМАВ ХТО ПРО НАСЛІДКИ? А КОЛИ ДУМАВ, ТО ДЕ?

Коментар

на відкуп уряду. При чому, зауважте, уряд невідь якого за складом і ліком. Чому, з'ясуємо нижче.

Цим знайомим «тиждень відкриття найвищої влади перед своїм народом» не завершився. Завлючуючи негтовомому бажанню Президента України й уряду отримати «рятівні» мільярди доларів від МВФ, з одного боку, і такому самому негтовомому звинуваченню лівими силами президентської-виконавчої структури готовності іти на повідку МВФ й вимагати нерелевантного доводського дофінансування бюджету, ми почули ще одну «примислу новину». Маю на увазі заяви Леоніда Кучми й підтверджувальні слова голови Нацбанку на зустрічі глави держави, членів уряду з керівництвом Верховної Ради, керівниками фракцій і комітетів про найближчий (від десяти днів до двох тижнів) фінансову кризу в державі. Коли такі відкриття лунають напередодні чергового етапу повернення державою боргів за зовнішні й внутрішні записаннями, то це дуже серйозно. На думку спеціалістів, відомих фахівців, скажімо, того самого вчорашнього міністра економіки і нинішнього народного депутата Віктора Суслова, коли судити з того, як невпевнено поводитиметься виконавча влада, як спазматично шукає шляхи поповнення бюджету, ця криза — неминуча.

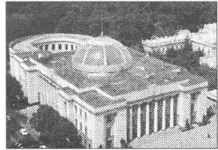
Гаразд, але чому тоді на такому трагічному тлі притихли вимоги щодо відставки уряду, і навіть, навіпаки, йому довірено визначитися з основним бюджетним параметром — відсотком дефіциту? Чи не тому, як зауважують деякі фахівці, щоб відволікати увагу з грядучою фінансовою кризою списати на один уряд і дати карт-бланш довіри черговому?

Після останнього парламентського тижня першої сесії засвідчили ще одну цікаву тенденцію — політичні баталії плавно переходять у корпоративні. Згадаймо розгляд — останнього перед закриттям сесії — питання про нафтогазовий комплекс України, особово те, представник якої саме фракції його ініціював і яка інша фракція гаряче підтримувала.

Анатолій БЕЙНЬ.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: ПЕРША СЕСІЯ ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

21 липня Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко на початку ранкового пленарного засідання оголосив запити і заяви депутатів, зокрема — запит Віктора Понеділка до Президента України у зв'язку з відсутністю реагування на звернення депутата щодо введення в дію закону про державну підтримку засобів масової інформації і соціальний захист журналістів.

Після традиційної по вітторках «розминки» депутати ухвалили поряток денний. Було вирішено також одвозити роботу пленарного засідання до 20 години.

З першого питання порядку денного доповідав міністр фінансів України Ігор Митюков. Він виступив з інформацією уряду про погіршення заборгованості у заробітній платі, пенсіях, стипендіях на підприємствах, в установах та організаціях всіх форм власності. Він зазначив, що з 1 по 17 липня 1998 року в цілому з місцевих бюджетів поточні виплати профінансовані на 42,3 відсотка. Заборгованість з виплати пенсій і допомоги, які фінансуються Пенсійним фондом за рахунок коштів соціального страхування, становила на 1 липня 1998 року 1069 млн. гривень. На 17 липня 1998 року заборгованість зменшилася і становила 895 млн. гривень.

Ігор Митюков відповів на запитання депутатів, що цікавили банківською діяльністю щодо забезпечення виплати заборгованості.

Основним питанням сесійного дня, як і очікувалось, був проект постанови про основні напрями бюджетної політики на 1999 рік (бюджетна резолюція). Доповіла голова Комітету з питань бюджету Юлія Тимошенко. Вона запропонувала до обговорення проект постанови Верховної Ради України, внесені народними депутатами — членами Комітету з питань бюджету, зокрема зазначивши, що при розробці проекту було враховано найістотніші з усіх запропонованих варіантів законопроекту.

Альтернативні тексти бюджетної резолюції на 1999 рік запропонували депутати: Ігор Юхновський, Наталія Вітренок, Сергій Терехін, Валерій Коломойцев, Михайло Павловий.

Попри розбіжність оприлюднених проектів, депутати були одностайні в тому, що докорінна відмінність проекту постанови Верховної Ради від урядового — це конкретна антикризова скерованість його на виконання послідовних і кваліфікованих економічних дій у боротьбі за подолання кризи. В обговоренні взяли участь також депутати: Іван Кириленко, Артур Білоус, Віталій Журавський, Олександр Мороз, Володимир Черняк, Охим Зягальський та інші. Усі вони наголошували на загальності доопрацювання й прийняття проекту бюджетної резолюції на 1999 рік з тим, щоб уряд мав достатньо часу для роботи над державним бюджетом України на 1999 рік.

В обговоренні бюджетної резолюції на 1999 рік взяли участь представники усіх фракцій і комітетів.

Бюджетну резолюцію на 1999 рік прийнято за основу — 291 голосом.

Пленарне засідання 22 липня розпочалося з повідомлення Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка про ранкове засідання Погоджувальної ради, яка сформувала ориєнтований перелік питань порядку денного на період до завершення роботи першої сесії (22-24 липня). В обговоренні виступило чимало депутатів. Вони пропонували включити до порядку денного розгляд указів Президента, виданих останнім часом на підставі розділу XV, п.4, Конституції України. З таким доповненням було затверджено перелік питань для пленарного розгляду.

З першого питання — Закон України «Про оренду землі» з пропозиціями Президента доповідав голова Держкомітету по земельних ресурсах

Леонід Новаковський. Зі співдоповіддю виступила Валентина Семеник. Вона зазначила, що в Комітеті з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села ділилися висновки: пропозиції Президента України від 28.01.1998 р. про надання органам виконавчої влади повноважень щодо передачі в оренду земель державної власності за межами населених пунктів неприйнятні.

Після обговорення, в якому взяли участь депутати Олександр Мороз, Наталія Вітренок, Леонід Косаківський та інші, голосування з приводу Закону України «Про оренду землі» було вирішено перенести на ранкове засідання наступного дня.

З проекту постанови про віднесення судів доповідав член Комітету з питань правової реформи Василь Онопенко. Депутати ухвалили постанову без обговорення.

Міністр праці та соціальної політики України Іван Саханін інформував щодо Закону України «Про встановлення величини вартості між малообезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати на 1998 рік».

Співдоповідь від Комітету з питань соціальної політики та праці зробив Олександр Стоян. Він зазначив, що комітет підтримує внесені Президентом України проект Закону України «Про встановлення величини вартості між малообезпеченості та розміру мінімальної заробітної плати на 1998 рік». Крім того, комітет звернувся до Верховної Ради з пропозицією розглянути питання щодо статті 3 цього закону про застосування мінімальної заробітної плати як розрахункової величини для визначення розмірів допомоги, компенсацій та інших виплат. Депутати ухвалили постанову з урахуванням пропозиції від Комітету з питань соціальної політики та праці. З 1 липня цього року мінімальна заробітна плата становитиме 55 гривень.

Заслухавши й обговоривши інформацію заступника міністра промислової політики України Анатолія Даниленка про проект закону щодо використання компенсаційних сертифікатів та проект постанови народного депутата Володимира Моїсєєнка про використання компенсаційних сертифікатів, не отриманих громадянами України, депутати відправили законопроект на доопрацювання.

З проекту закону про тимчасову заборону підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги та послуги громадського транспорту, що надаються громадянам України, доповів член Комітету з питань соціальної політики та праці Олександр Стоян. Після обговорення проект закону було прийнято у першому читанні.

Пленарне засідання 23 липня розпочалося з обговорення порядку

денного. Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко повідомив, що Погоджувальна рада орієнтовано сформувала перелік питань. Ухваливши узгоджені пропозиції, депутати затвердили порядок денний.

З першого питання — Закон України «Про оренду землі» з пропозиціями Президента, що розглядався на вчорашньому пленарному засіданні, слово взяла Валентина Семеник (від Комітету з питань агропромислового комплексу). Вона запропонувала ухвалити проект постанови від комітету, однак це питання не здобуло належної підтримки (потрібно було 2/3 голосів загальної чисельності депутатів). Проект закону знято з розгляду.

Сесія повернулася також до проекту закону з урочащального питання порядку денного про тимчасову заборону підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги та послуги громадського транспорту. Після вирішення спірних питань, що виникли у першому читанні, законопроект було схвалено.

Міністр фінансів України Ігор Митюков доповідав з третього питання: проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів з питань оподаткування», внесені Президентом України. В законопроекті, зокрема, запропоновано звільнити від оподаткування доходи від володіння об'єктами внутрішніх державних позик та казначейських зобов'язань, що випущені за рішенням Кабінету міністрів.

Зі співдоповіддю від Комітету з питань фінансів і банківської діяльності мав слово Сергій Терехін. Він зазначив: комітет вважає, що надання пільг по сплаті з прибутку підприємств, отриманого від купівлі об'єктів внутрішніх державних позик (ОВДП) або казначейських зобов'язань, може призвести до втрат бюджету у зв'язку з відволонанням кредитних ресурсів банків на придбання таких ОВДП та казначейських зобов'язань. Комітет запропонував Верховній Раді України відхилити поданий Президентом України проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів з питань оподаткування».

Депутати прийняли постанову Верховної Ради України, відхиливши запропонований Президентом проект закону.

З проекту Закону України про загальну середню освіту доповідав міністр освіти Михайло Згуровський. У своїй доповіді законопроект підтримала Людмила Пасєна (Комітет з питань науки та освіти). Дискусія розгорнулася довкола ст.7 Закону, що стосується мови навчання. Не дійшовши згоди, депутати вилучили цю статтю з проекту, а Закон України про загальну середню освіту ухвалили в першому читанні.

Заслухавши й обговоривши проект закону про внесення змін до статті 4 Закону України «Про формування Фонду для ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та соціального захисту населення», сесія не ухвалила жодного рішення. Проект закону знято з розгляду.

На наступне пленарне засідання перенесено також і голосування проекту постанови про основні напрями бюджетної політики на 1999 рік.

У першому читанні прийнято поданий Кабінетом міністрів України проект Закону України «Про спеціальну економічну зону «Славутич»». Відкриваючи пленарне засідання 24 липня, Голова Верховної Ради Олександр Ткаченко запропонував працювати над законопроектами за скороченою процедурою. Це необхідно, сказав він, з огляду на переважний порядок денний останнього пленарного дня сесії чотирнадцятого скликання.

Депутати погодилися і відразу по-

вернулися до відкладеного наперелодні голосування проекту постанови про основні напрями бюджетної політики на 1999 рік (бюджетної резолюції). Після гострої дискусії доопрацьований варіант проекту здобув підтримку депутатів. У постанові, зокрема, зазначено: «Доручити Кабінету міністрів України до 10 вересня цього року подати до Верховної Ради України розрахунки щодо проекту державного бюджету України на 1999 рік з таким показником дефіциту державного бюджету, що гарантував би покриття в повному обсязі вилатків на соціальні програми, сформовані на чинному законодавстві України».

Сесія також ухвалила постанову Верховної Ради «Про обрання судів», ратифікувала угоди між урядом України та урядом Швейцарської Конфедерації про надання безповоротної допомоги на проект «Охоро-на матерів і дітей (неопатологія)».

Чимало уваги приділили депутати розгляду законопроектів «Про запобігання порушенням законодавства України при приватизації підприємств нафтогазового комплексу», «Про внесення змін до Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації», «Про внесення змін до статті 2 Закону України «Про Національний ради України з питань телебачення і радіомовлення», «Про внесення змін до Декрету Кабінету міністрів України «Про державний контракт та державне замовлення на 1993 рік». Ці закони прийнято в першому, а далі — і в другому читанні.

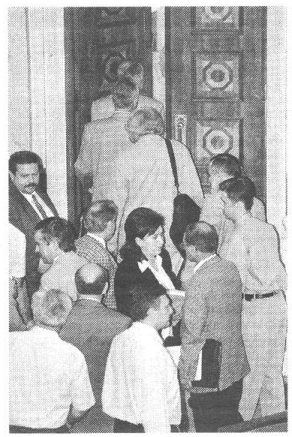
Сесія ухвалила в цілому також поданий Кабінетом міністрів Закон України «Про амністію». Запропонованим законодавчим актом передбачається оголосити амністію і поширити її дію насамперед на засуджених, які найбільш незахищені у соціальному плані: в першу чергу неповнолітніх, жінок, які мають дітей віком до 16 років або дітей-інвалідів, вагітних жінок, осіб похилого віку, ветеранів війни, інвалідів першої та другої групи, хворих на туберкульоз активної форми тощо.

Закриваючи сесію чотирнадцятого скликання, Голова Верховної Ради виконав свій прикликнутий промову. Підбивши підсумки роботи сесії та визначивши пріоритети у законотворчій діяльності, Олександр Ткаченко подякував депутатам за плідну співпрацю. Згідно з Конституцією наступна — друга сесія розпочне роботу 1 вересня цього року.

Прес-служба
Верховної Ради України

27 липня 1998 року.

Фото Олександра
КЛИМЕНКА.

3 усної парламентської творчості

● Я не ворог народу, я — народний депутат. Це я тут для того, щоб ви це зрозуміли все.

● Я хочу пояснити наступне. Стосовно «козла» ми розберемося в іншому місці.

● От він знає все, ви в нього порозпитувайте.

● Я пропоную, щоб припинили ось ці штучки, пов'язані з акимсь-то кукамі, це не серйозно для людей, які представляють тут від 200 до 300 тисяч населення. Давайте по-серйозному будемо.

● Тобто він сказав, що чотири голоси голосувало «за».

● Шановні депутати, я прошу всіх опустити руки, цьому кінця не буде, і ви це знаєте.

● У нас є штатні оратори, вони надоліли тут достатньо і оскому набили в запі.

● Всі дивувалися вашій вертлугі, особливо, коли парламентська «Берка Сердючка» нападла із всіх боків...

● Кучму оберемо Головою Верховної Ради. І якщо сьогодні Президент навіть відмінює свою поїмку ради того, щоб даліше дирижувати цим залом, то давайте його також оберемо в пакеті, як це пропонує Рух!

● В нашому переговорному процесі між фракціями є прогрес, і я рекомендував би його завершити сьогодні і до завтра до ранку.

● Ми сьогодні щільні день з вами проговорили про все — тільки не про те, що не потрібно!

● Ми намагаємося діяти в правовому полі, а переробити його під себе. Знаєте, це нагадує оту Миколу Васильовича Гоголя в «Ревізорі»: «дегустує в мислях необычайна». Це понауху «хлестакощино».

● Я вас дуже прошу не опускати до тих парламентських дриг. Іншаке вже це стає не просто смішним, це для мене, як професіонала, стає вже клінічним розумів.

● Шановні колеги, ви знаєте, я щось уже не розумію. Коли Черняк казав, що купол коїляється, а це розумів. А от що сьогодні коїляється, а вже не розумію.

● Безумовно, треба закінчувати цю неблагодійну діяльність.

● Давайте здійсним наразі перший крок до єднання з нашим неспасним, обезлюдним народом. Почнемо ходити в такі ж поліклініки, як і народ, лікуватися в тих же лікарнях, відпочивати в тих же санаторіях, їздити в тому ж транспорті.

● І наші місця з виборцями також повинні бути одними і тими ж. Любити, так любити, а з любимою, як кажуть, і в шалаші рай.

● Ви розумієте, ми сьогодні вже почали і кишені тут вивертали і що завгодно, як ми виглядаємо перед людьми?

● Одержали 221 голос, хоч не зовсім була дотримана ця свобода голосування. Давайте не махайте руками, як я знаю, як це все було.

● І тому все те, що розумним пропонується, все відкладається, тому потрібно зараз організувати знову в такі гойдачки.

● Але якщо найдеться в цьому залі хоч одна людина, яка скаже, що я його образив чи принизив, хай встане і кине в мене камін.

Рамки для прокурора, або Ще раз про судово-правову реформу...

3 ПРИНЯТТЯМ нової Конституції становлення і розвиток державності, в тому числі проведення судово-правової реформи, набули реальних конституційних форм. Безперечно, один із найголовніших її напрямів — приведення у повну відповідність з вимогами Основного Закону діяльності правоохоронної системи. А зв'язуючи на те, що норми Конституції є нормами прямої дії, у забезпеченні їх виконання важливу роль відіграють саме органи прокуратури. А отже, в захисті конституційних прав громадян.

Конституції, потрібно реорганізувати сільний апарат шляхом розробки нормативних актів, які забезпечили б дієвість його незалежності.

Крім того, п.3 ст.121 Конституції вводить нове поняття — досудове слідство. Це означає, що потрібно сформувати систему відповідних органів і прийняти закон, що регулює їх діяльність.

До речі, самостійність прокуратури підтверджено і її функцією представництва інтересів громадян і держави в суді (п.2 ст.121 Конституції). Одночасно зазначена функція є однією з гарантій утвердження міжнародних норм права.

Проте у визначенні цього поняття є й істотної розбіжності у різних законодавчих актах.

А саме. Ст.35 чинного закону про прокуратуру зазначає, що прокурор може вступити в справу на будь-якій стадії процесу, якщо цього потребує захист конституційних прав громадян, інтересів держави та суспільства.

Ст.13 та 118 Цивільно-процесуального кодексу надають прокуророві право звертатися до суду із заявою про захист прав і законних інтересів громадян, державних інтересів і визначають випадки, коли саме прокурор бере участь у розгляді судом цивільних справ.

Згідно зі ст.2 нової редакції Арбітражно-процесуального кодексу, арбітражний суд порушує справи за позовними заявами прокурорів та їх заступників, які звертаються тільки в інтересах держави. Ці розбіжності призвели до різного трактування права прокурора на пред'явлення позову в інтересах держави судами загальної юрисдикції і арбітражними. Термін «інтереси держави» правило, пов'язують із сферою матеріальних інтересів. Але, як і мене, мова повинна йти про інтереси держави в широкому розумінні слова й уособлювати економічні, політичні інтереси, інтереси в соціальній та інших сферах діяльності держави.

До того ж конституційне право прокурора — представництва інтересів громадянина і держави в суді тягне за собою і його право визначити, чи є інтерес держави в конкретному випадку. Тож проблем задовість. І в їх розв'язанні вбачаю найбільшовисхідну роль Комітету Верховної Ради з питань правової реформи.

А загалом побудова правової держави потребує підвищення ролі та дієвості прокурорської діяльності, посилення незалежності прокуратури, виключення впливу на її діяльність створення достатніх гарантій для пішного виконання поставлених перед нею завдань. Але, проводячи реформування, потрібно пам'ятати, що реформа — це не революція. Вона має не знищувати існуючу структуру, а вдосконалювати заради захисту конституційних прав та інтересів громадянина і держави.

Василь ОНОПЕНКО,
кандидат юридичних наук,
народний депутат України.

Діяльність їх регулюється розділом 7 Конституції. Згідно з ним прокуратура не входить до будь-якої гілки влади і становить систему державних органів, діяльність яких створює самостійну форму державних функцій.

Разом з тим як організаційно самостійна державно-правова інституція, виконуючи свої повноваження, прокуратура взаємодіє з усіма гілками влади і є важливим елементом у забезпеченні між ними балансу.

Хоча Конституція внесла істотні зміни в організацію і діяльність прокуратури, проте вони аж ніяк не стосуються основ прокуратури як самостійної інституції з її специфічними функціями та повноваженнями.

Реформування органів прокуратури насамперед не повинне суперечити конституційним засадам.

Тому пропозиції про віднесення прокуратури до органів державного управління або виконавчої влади не є такими, що відповідають Конституції. Шоправда, у розвинених країнах Заходу (США, Франція, Греція, Польща) прокуратура, справді, належить до органів виконавчої влади і підпорядкована Міністерству юстиції. Перш за все до її функцій належить нагляд за розслідуванням кримінальних справ, дотриманням законів у місцях застосування заходів примусового характеру і підтримання обвинувачення під час розгляду кримінальних справ у суді. Але не забуваймо, що йдеться про справді правотворчість і розвиненню і сформовану систему: держави, де реально відіграв принцип поділу влади.

Як і в Україні, ці країни йшли до такого стану речей поступово. Тож не можна механічно перенести цю схему на наш ґрунт — потрібно пристосувати її, виходячи із власних потреб, можливостей та позитивного досвіду. Згідно з Конституцією прокуратура становить єдину систему, яку складають Генеральна прокуратура, прокуратура Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя (на правах обласних), міські, міжрайонні, а також військові прокуратури.

Єдність прокуратури — її функціонування як незалежного центрального державного органу. Обумовлена вона єдиними завданнями, функціями, принципами її організації і діяльності, повноваженнями з виявлення правопорушень і засобами реагування на них.

Ст.121 Основного Закону чітко

визначила сферу діяльності прокуратури, основні її функції: підтримання державного обвинувачення в суді, представництва інтересів громадян або держави в судах у випадках, визначених законом, нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство та нагляд за додержанням кримінально-виконавчого законодавства.

Тобто органи прокуратури позбавляються функцій загального нагляду проведення попереднього слідства. Але йдеться не просто про відчуження цих функцій, а про передачу їх іншим органам. Що означає насамперед посилення ролі суду в державі, органів досудового слідства, дізнання, юстиції та інших. А загалом йдеться про приведення організації і порядку діяльності органів прокуратури відповідно до норм Конституції, створення необхідних правових умов для вдосконалення її функцій та діяльності у захисті інтересів громадян і держави, визнання гарантій правового статусу прокуратури саме як самостійної системи. Що означає основних принципів і механізмів взаємодії органів прокуратури з іншими гілками влади.

Можливо, доцільно визначити і закріпити усі ці питання у новому законі про прокуратуру. Тим більше, що чинний закон (від 5.11.91) не враховує багатьох нововведень, лише декларативно відмовився від загальнонаглядових функцій і не визначив чітко межі здійснення нагляду. Тим більше, що здійснення цих функцій розширено і в центральному апараті Генеральної прокуратури, і на обласному рівні. Тому, можливо, потрібно створити єдиний відділ, котрий здійснював би ці функції, а потім уже почати поступове скорочення функцій загального нагляду. Для цього спочатку упорядкувати законодавчо постанови проведення перевірок, повністю виключити підміну органів контролю і управління та їх юридичних служб. Такі перевірки повинні проводитися шляхом порушення кримінальної справи або представництва інтересів громадянина або держави в суді шляхом заявлення позову. Це дасть можливість відомитися від практики поголовних перевірок загального нагляду та великомасштабних пошуків порушень чинних законів.

Але, у свою чергу, керуючись вимогами п.9 «Перехідних положень»

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні

З метою забезпечення реформування системи державного управління в Україні, створення умов для побудови відповідно до Конституції України демократичної, соціальної, правової держави, утвердження і забезпечення прав людини і громадянина постановляю:

1. Покласти в основу здійснення реформування системи державного управління основні положення Концепції адміністративної реформи в Україні, розробленої Державною комісією з проведення в Україні адміністративної реформи.

2. Установити, що координація заходів щодо проведення адміністративної реформи в Україні здійснюється Прем'єр-міністром України В. Пустовитом.

Визначити, що контроль за розробленням та реалізацією пропозицій щодо впровадження положень Концепції з питань реформування центрального органу виконавчої влади здійснює заступник голови Державної комісії з проведення адміністративної реформи в Україні, віцепрем'єр-міністр України С. Тігіпко, а з питань реформування місцевих органів виконавчої влади

ди — заступник голови Державної комісії з проведення адміністративної реформи в Україні, Голова Адміністрації Президента України С. Кушнарів.

3. Тігіпко, С. Кушнаріву внести до 15 вересня цього року на затвердження Президентом України план першочергових заходів щодо проведення адміністративної реформи, виходячи з основних положень Концепції.

3. Кабінету Міністрів України: утворити робочу групу з проведення реформи центрального органу виконавчої влади, підпорядкувавши її віцепрем'єр-міністрові України С. Тігіпко; внести у двотижневий строк на затвердження Президентом України проект Положення про роботу групи з проведення реформи центрального органу виконавчої влади та забезпечити розміщення і технічне оснащення цієї робочої групи;

4. вирішити питання щодо фінансування робіт з проведення адміністративної реформи в Україні.

4. С. Кушнаріву утворити робочу групу з проведення реформи місцевих органів виконавчої влади та подати у двотижневий строк на затвердження Президентом України проект Положення про цю робочу групу.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ, 22 липня 1998 року.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ Про деякі питання захисту банківської таємниці

У зв'язку з ратифікацією Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, 1990 рік, та відповідно до пункту 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України постановляю:

1. Заборонити уповноваженим банкам України відкриття анонімних валютних рахунків фізичним особам (резидентам і нерезидентам); здійснення банківських операцій за відкриттям до набрання чинності цим Указом анонімними валютними рахунками фізичних осіб (резидентів і нерезидентів), за винятком їх закриття або трансформації в інші рахунки, в тому числі кодовані, та зарахування нарахуваних відсотків.

2. Установити, що зарахування нарахуваних відсотків за анонімними валютними рахунками фізичних осіб (резидентів і нерезидентів), відкритими до набрання чинності цим Указом, здійснюється уповноваженими банками відповідно до строків, визначених умовами цих вкладів, але за період не пізніше 1 липня 1999 року.

3. Установити, що довідки про рахунки і вклади фізичних осіб видаються самим клієнтам та їх представникам, а також на письмову вимогу органів дізнання та попереднього слідства у кримінальних справах, що знаходяться в їх провадженні, судам у справах, що знаходяться в їх провадженні.

4. Визнати таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 1 січня 1995 року № 679 «Про відкриття анонімних валютних рахунків фізичних осіб (резидентів і нерезидентів)».

Національному банку України розробити та затвердити у місячний строк: порядок відкриття та функціонування кодованих рахунків фізичних осіб (резидентів і нерезидентів) у іноземній валюті та національній валюті України;

5. Національному банку України розробити та затвердити у місячний строк: порядок закриття діючих анонімних валютних рахунків фізичних осіб (резидентів і нерезидентів) або трансформації цих рахунків у інші рахунки.

6. Покласти на Кабінет Міністрів України надання офіційних роз'яснень щодо цього Указу.

7. Цей Указ набирає чинності у порядку, передбаченому пунктом 4 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України.

Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ, 21 липня 1998 року.

Християнство: мораль і політика

ДИСКУСІЯ про те, яким шляхом вивести Україну з кризи, дається, не математиці кічка. І коли дослухаєшся змісту цих дискусій, аналізуєш пропозиції сторін, знаєшся аргументи опонентів, розумієш, що в цих є чимало посправжнього розумного й продуктивного. Але дискусії тривають, а криза загострюється. Конструктивні кроки блокування, та з усього розмаїття рішень обирається якщо й не найгірше, то цілком очевидно, і не найкраще. І якщо спитати моїх колега по депутатському корпусу «в чому річ?», почуєш чимало цілком влучних відповідей, можливо, навіть отримаєш розгорнутий аналіз ситуації з переліком конкретних вивагачів і навіть більш-менш ефективні рецепти розв'язання тих чи інших проблем. Однак те, що ці схеми неможливо буде реалізувати ані сьогодні, ані завтра, ані, ймовірно, за все, позавтра, розуміють усі.

Отже справді замислимося: в чому ж річ? Замислитися над цим варто не позаконституційно — адже ми не єдині у світі, хто прагне ефективної ринкової економіки, справедливого суспільно-політичного устрою і громадянського миру. Але й не в поширеній нині «туристично-споглядацькій» манері: мовляв, був я там і там, бачив те й те, тут мерщій спробую це і в нас. Якщо ми серйозно подивимося на перебіг цивілізованого розвитку впродовж, принаймні, двох тисяч років, то побачимо одну дуже істотну — якщо не сказати визначальну — закономірність. Суспільну динаміку зумовлюють не лише економіка й політика; вона вирішальною мірою залежить від моральної спрямованості. Капіталізм зламав середньовіччя не завдяки «вищій продуктивності праці», як торочилися у підручниках з політекономії, а завдяки розвиненій моральній етиці. А вже на ґрунті цієї етики з'явилася вища продуктивність праці. І «дикий капіталізм» теж було приборкано саме завдяки новій, гуманістичній етиці. Немає іншого розвитку поза розвитком моралі; будь-яке нарощування технологій і багато іншого — корисного та потрібного, поза сумнівом, — без морального оновлення обертається в жахливий. Причому тільки там це здється віддаленим мрійливим, яке не має безпосереднього зв'язку із «суворого реальністю». Свідомість, інформована вулгарним соціологізмом, відкидає те, чого давно вже дійшла світова суспільно-громадська думка. Наші, які серйозно поставилися до уроків найзахисливішого в людській історії XX століття, розуміли (сподіваємося, остаточно), що моральні закони настільки ж об'єктивні, як, скажімо, фізичні або хімічні. Їх неможливо «об'їхати» без катастрофічних наслідків. Спроба відкинути духовні й моральні перестороги закінчилася «пан-демією зла». Освітництво і ГУЛАГом. Спроба домогтися зі своєю совістю, в одному випуску чинити сумісно, а у двох інших — ні, закінчується на краю прірви.

Ще зовсім недавно, висловлю-

ючи ці думки, я відчував зубошлюбний скепсис, намагання перевести розмову на, скажімо, б, прагматичніший рейс. Але ситуація змінилася, бо здоровий глузд таки примушує делати діла для людей усвідомити згубність цієї «прагматичної» аномалії і вивратися з того катастрофічного зачарованого кола, де слово нічого не значить, де підступ, наклеп та інтриги вважаються прийнятними засобами міжособистісного спілкування і трохи не єдиним легітимним засобом політичного процесу. Однак усвідомлення цього вимагає діл, стратегій перетворення, етичної програми.

Власне цю програму й покладає в основу діяльності нещодавно створеного Всеукраїнського об'єднання християн. Ми виходимо з двох нероздільно взаємопов'язаних реальностей. Перша — це гостра потреба суспільства у послідовному перетворенні на засадах християнських цінностей, які не існують окремо, для вжитку в якійсь вузькій сфері людського буття, а мають бути застосованими до всіх сфер суспільної активності. Чим послідовніше це здійснюватимуть, тим досконалішим виявляться наш соціум.

Друга реальність — це принципова можливість перетворення суспільства на засадах християнських цінностей, яке (перетворення) постає і метою, і обов'язком християнина. Немає нічого алогічного і несумісного з Євангелієм, ніж відмова від вдосконалення суспільства. Адже християнство — це Істина, проповідана всім і звернена до кожного. Християнин не має права тікати від дійсності, мити її з несправедливості і мовчки спостерігати за тим, як брутально нехтують заповіді його Вчителя. Так само, як ми відчуємо потребу і обов'язок збиратися для спільного його вшанування, ми повинні об'єднуватися для втілення величких істин у суспільному житті. Навряд чи має сенс наводити численні приклади високої ефективності таких християнських об'єднань, котрі дають нам європейські країни. Це правда, що політика в нас брудна справа. Але саме християни покликані і здатні

очистити політику від бруду, надати їй справді морального вектора. Саме християни розуміють, що політика потребує чогось зовнішнього стосовно себе самої, якогось чужинного камертона, відповідно до якого належить розміряти погляди, вчинки й діл політичного процесу. Цим «чимось» не може бути жодна зема структура і лише чиясь поза звичної комо мариоту дає прозорі і розумні критерії.

Всеукраїнське об'єднання християн таким чином прагне застосувати саме християнські, якщо дозволено так буде сказати, технології до розв'язання тих надзвичайних проблем, які делати жорсткіше тиснуть на нашу країну. Це не абстракція і не спроба відкинути червоне «ноу-хау». Впродовж останніх ста років православна, католицька і протестантська богословсько-соціальна думка розробила надзвичайно плідні концепції людського, суспільного і цивілізаційного розвитку. Ці концепції, по суті, охоплюють усе розмаїття соціальної практики і політичного розвитку. Варто деконструвати ці заклади концепції в жодному разі не перекреслюючи здобутків світової політології та соціології і навіть не конкурують з ними, а швидше синтезують їх. Тому вони не є утопіями, але і не претендують на тоталітарні «єдиноправильні» вчення. Християнська соціальна наука, якщо говорить дуже просто, спонукає діяти згідно з золотим етичним правилом, яке впродовж тисячоліть і досконаліше за нього придуманої просто неможливо. Можна ще й це раз спробувати обійти ці настанови, набити ще кілька надиб гульт, але, якщо суспільство сподівається вижити, воно все одно повернеться на шлях, у підґрунті якого не пісок сьогоднішніх розрахунків, а міцний камінь моральності.

Істотно виробована система впливу християнства на соціальні відносини і стан суспільної моралі. Це Церква, яка повсякчасно і наполегливо вказує соціуму на його вади, захищає пиятичі очі над шолоною рутинною і досади миром в собі, з оточенням і з усім людством. Це мирські покликани християни, які на кожному кроці намагаються, щоб християнами, і відповідно діяти в лікарнях і школах, на виробничих й у сфері побуту. Природно, і вступаючи в політичні партії, профспілки, громадські організації, християни завжди залишаються вірними євангельським настановам. Якщо ж жодна з існуючих партій не здатна задовольнити істин вимог до моральності здійснюваної ними політики, християни не лише можуть, а й повинні створювати власні. Але в кожному разі християнин починає з себе; християнство тоді і лише тоді зміло неанасильницькі подлати язичницьку імперію, коли протиставило могутній машині пригноблення й утиску свободу кожної особистості чинити так, як їй сподобає до цього втілення в індивідуальній совісті Вищий Абсолют. І сьогодні ми прагнемо передовсім до власного очищення, а не викриття чужих гріхів і прорахунків.

У цьому сенсі не можна, звичайно, оминути ситуацію, яка реально склалася у сфері релігійних і, насамперед, міжхристиянських відносин в Україні. Ситуація ця непростя. Навіть більше, аналіз її, який постійно здійснює команда експертів Всеукраїнського об'єднання християн, свідчить, що тут значно більше небезпечних підводних каменів і прихованих потенціальних вогнищ небезпек, ніж властивість. Причому ментальні наслідки видаються мені набагато небезпечнішими, ніж навіть ті оперативні загрози, котрі становлять між- і внутрішньоперехрестні конфлікти громадянського миру в країні. Протистояння між християнами руйнує саме ядро їхньої місії біля «сілце землі», і, кажучи мовою Євангелія, заксавско. Воно небезбурне християнство перед настаном зневіри, цинізму і безмірного споживацтва, спрямованого не на духовне зростання, а, зрештою, на найнижчі потреби, якіма б масбашаними ті не задовалися. Але нашим аналізом керує не похололий катастрофізм і не хвороблива жага видати дотора страшнішу, ніж учора, страхоту. Тому й бачимо те, що декотро воліє не помічати. Серед «неполітичного», наприклад, те, що називаються важко й повільно, але виявлені з тоталітарних об'ємів церкви все ж такі розширюють накрутки себе поле духовної напруги. Очевидно й те, що християнська спрямованість суспільного розвитку створює серйозну протидію вибухам невідомості й викладає «чорної енергії». Україні ще до незалежності пророкували релігійні війни, але навіть у найгострішій періоді міжконфесійного протистояння вимикає запобіжник, навіть ішла система самозбереження, яка кожного разу зупиняла фатальний розвиток подій.

Ще треба мати на увазі, конструюючи нашу уяву про утворення конфліктів на релігійному ґрунті, особливо «стратегію», котрі налаштовані «мироти» християн ЗМОПом і гумовими кийками. Поза сумнівом, рівень зниження конфліктності у релігійному середовищі нікого не може задовольнити. Тим швидше треба визнати, що до врегулювання міжконфесійних конфліктів ще не було застосовано саме християнських засобів. Була сила-силенна нарад, були координації та ще якісь діли, були доручення й протоколи, але не було міжхристиянського діалогу. То чи варто дивуватися контрпродуктивності багатьох заходів?

Тому Всеукраїнське об'єднання християн прагне над розпорядком саме такого діалогу. Є цілковита ясність, чим він не повинен бути за жодних умов і чим він повинен стати. Отже, цей діалог ведеться між християнами, які передусім свідомі своєї належності до світової християнської общини. Насамперед, вони — християни. Вже потім — православні, католики або протестанти. І ще після цього — чийсь інший релігійний структурі, юрисдикції, ієнотонації... Боротьба за кафедри, зони впливу, близькість чи віддаленість стосовно влади — це просто випадає, поступастся справді головному.

Перші кроки на шляху такого

діалогу пройшли під суспільним аккомпанементом скептичних коментарів; вони не вихили втілювати й до сьогодні, але значно втратили впевненість. Тому що з'ясувалося: соціальний простір, на якому готові співпрацювати християни, насправді неозорий. Це перш за все та сфера, де християни завжди були попередні інших сферах милосердя, добротності, допомоги саженням і потребують. Те, що зробило тут християнство за дві тисячі років свого існування, змінило обличчя світу — адже християнин не може вилучати комфорту, коли ближній його в біді та злиднях. Злидні суперечать духу Християнської науки, бо руйнують гідність людини, яку проголошено метою суспільного розвитку. Саме тому економічна програма Всеукраїнського об'єднання християн — це і програма боротьби із збожвинням. Далі. Християни єдиністю в бажанні морального вдосконалення суспільства і зокрема — у прагненні виховувати підростаюче покоління. Те, що християнські цінності виключно позитивно впливають не лише на духовний рівень когось, але й на стан здоров'я, міцність родини, тривалість життя та інші показники людського розвитку, доведено соціологічними, психологічними і статистичними дослідженнями у багатьох країнах світу і давно вже не підлягає сумніву. Існують і цілком задовільні методи виховання; є також впевненість у тому, що виробляючи їх у житті, християни зніть певні міжконтрпродуктивні протиріччя. Наступний вузол згоди — опіка військослужбовців. Людина, яка перебуває в екстремальних умовах, потребує духовного здоров'я, як, мабуть, ніхто інший. Назву також природо- і пам'яткоохоронну діяльність, збереження шедеврів сакрального мистецтва, розвиток національної школи копіювання і реставрації — саме розвиток, а не консервація дореволюційного рівня, підкреслює та багато іншого.

І тільки на перший погляд християни не здатні діяти спільною позиції в політиці. Насправді такі соціальні християнські цінності, як справедливості, солідарності з свободою, котрі не існують одна без одної, не так уже часто знімаються реально зустрічаються у нашій політиці. Їх наявність (так само, як і відсутність) дуже легко встановлюється і стає критерієм прилюднення чи неприлюднення до певного політичного руху.

Ще однією великою оманною є переконання, нібито християнська політика — це така собі боротьба виключно за вдосконалення законодавства про свободу совісті, повернення храмів і церковного майна, полегшення в оподаткуванні тощо. Немає слів, для християн, об'єднаних у Церкві, це виключно важливо, бо дає змогу Церкві ефективно здійснювати свою земну місію. Але сфера докладаючи зусиль християн і християнських об'єднань виключно за вдосконалення законодавства про свободу совісті, повернення храмів і церковного майна, полегшення в оподаткуванні тощо. Немає слів, для християн, об'єднаних у Церкві, це виключно важливо, бо дає змогу Церкві ефективно здійснювати свою земну місію. Але сфера докладаючи зусиль християн і християнських об'єднань виключно за вдосконалення законодавства про свободу совісті, повернення храмів і церковного майна, полегшення в оподаткуванні тощо. Немає слів, для християн, об'єднаних у Церкві, це виключно важливо, бо дає змогу Церкві ефективно здійснювати свою земну місію.

Валерій БАБИЧ, народний депутат України.

Олександр Мороз пропрокує «третєго силу»

Голова фракції «Лівий центр», еколога Верховної Ради України Олександр Мороз вважає, що недовда на політичній арені державки виникне «третєа сила» — лівоцентристська. На пресконференції він висловив думку, що ця сила, яка відрізнятиметься від консерваторів зліва і справа — комуністи і Народного руху, можуть сформувати парламентарій блок соціалістів і селян, СДПУ(о), «Громади» і Партії зеленних.

На думку Олександра Мороза, на майбутньому президентських виборах, можливо, від правого блоку валютува-

тиметься ніякий Президент, а відлімів — декілька кандидатів. Претендентами на президентство від лівого табору він назвав Наталію Вітренку (ПСПУ), Євгена Марчука (СДПУ(о)) і Петра Симоненка (КПУ). За словами О. Мороза, лідер «Громади» Павло Лазаренко та нинішній Голова парламенту Олександр Ткаченко не боротимуться за президентство. Першим — у силу відомих обставин, а другим — тому, що «вкладається в теорію президентської адміністрації».

Водночас, коментуючи роботу парламенту, його екс-голова висловив споді-

вання, що О. Ткаченко сприятиме налагодженню конструктивного співпраці виконавчої та законодавчої влади. «Новий голова зміє відстоювати свою позицію і не дозволить, щоб хтось топтав авторитет парламенту», — сказав О. Мороз. Негативним моментом у роботі 1-ї сесії ВР він назвав сповільнення законотворчої роботи парламентом, зокрема Головою ВР. На його думку, восени виникне гостра дискусія під час розгляду проекту держбюджету-99, а також постане питання про відповідальність уряду за «вільне» використання бюджетних коштів.

Олександр Мороз не вважає за доцільне створення в парламенті окремої фракції Селянської партії, яка ніколи входить до об'єднання «Лівий центр». Він висловив занепокоєність тим, що обрані до парламенту бізнесмени не можуть реалізувати свій потенціал законодавців, оскільки їм наважують певну точку зору. Тому Олександр Мороз має намір наголосити на негайному внесенні до парламенту закону про порядок проведення виборів лише за пропорційною системою, що дозволить, на його думку, створити у Верховній Раді інший політичний клімат та уникнути тиску на депутатів з боку виконавчої влади, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

У номер

● Київ

По підручники — до магазину

Постановою Кабміну з 1 січня 1999 року підручники і навчальні посібники для 5—11 класів загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів України будуть у вільному продажу і за повну вартість, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Підручники і посібники, термін користування якими не закінчився і які не вилучаються з бібліотечних фондів навчальних закладів, надаватимуться учням у користування в установленому порядку.

Учні 1—3(4) класів загальноосвітніх навчальних закладів, спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей з фізичними чи розумовими недоліками, санаторних шкіл-інтернатів, а також діти-сироти, діти, позбавлені опіки батьків, діти з сімей, що одержують державну допомогу, користуватимуться бібліотечними фондами, сформованими за рахунок бюджетних коштів.

● Луганськ

Прапор від «Колумба»

Спільне українсько-російське підприємство «Колумб» з Луганська, схоже, «відкрило» Україну версією і надовго. Адже саме тут виготовлено Державний прапор, який майорить у столиці нашої держави над куполом Верховної Ради. Як і ті, що піднято на флагмані українських Військово-морських сил «Гетьман Сагайдачний», та на сотнях митниць уздовж Державного кордону України.

На підприємстві також випускають сувенірну продукцію: значки, герби, етикетки, календарі тощо. А ще — спеціальні накладки на папері та плівці підвищеної якості для оформлення літаків і навіть підводних човнів.

● Сімферополь

3 усієї команди вижив, схоже, один

Вісім з дев'яти членів екіпажу сейнера «Шквал» загинули внаслідок вибуху, що стався на борту судна неподалік мису Кача, повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в прес-центрі МінНС.

Поцілочно врятуватися лише одному членові екіпажу — матросу Андрію Можайському, якого було знайдено у морі і піднято на борт володаршого мотобота ВМС України «Краб». Він перебував у воді протягом 7 годин.

За словами врятованого, екіпажем «Шквалу» під час трагедії на борт було піднято бочкоподібний предмет чорного кольору, біля якого зібрався весь екіпаж. Неодразу пролунав вибух. Можайський опритомнів у морі, а коли піднявся на судно, що тонуло, то людей там уже не було. Незабаром судно затонуло у 10 милях від мису Лукул.

На думку військових, чорним предметом, що вибухнуло, могла бути мина. Ведуться роботи для підйому сейнера. Розпочато слідство.

А без вказівки «із гори» у нас робота не горить

Днями на вулицях Рівного заметушилися працівники шляхового господарства, а невдовзі око місцевого автомобіліста вже тішив темний колір свіжого асфальтового покриття.

Безпосереднє керівництво благоустроєм міста взяв на себе міський голова Віктор Чайка. Саме з його поверненням пов'язують місцеві мешканці активізацію робіт із впорядкування вулиць. У газеті «Рівне вечірнє» навіть почали з'являтися статті під загłówками на зразок: «Чергову нараду на свіжому повітрі міський голова провів у районі автовокзалу».

Читаю далі: «Отже, яким чином здійснюються роботи з благоустрою навколо автовокзалу і приїхав подивитися... п. Віктор Чайка. У супроводі кількох начальників він обійшов увесь район, постійно

наголошуючи кожному з них на терміновому усуненні недоліків, які траплялися на шляху. Деякі з них, до речі, були ліквідовані тут же на очах учасників наради, як-от: працівники тресту зеленого господарства вмили спилляні величезні гілки у сквері, які перегородили прохід асфальтованою доріжкою...»

Отакі! А без втручання голови міськради гілки не можна було пообрізати? Невже необхідні вказівки високого начальства, аби робити свою справу, виконувати власні обов'язки?

От в Острозі міське влада пішла іншим шляхом: втомившись вказувати комунальникам на недоліки, розпустила відповідні служби і уклала договори на прибирання вулиць та озеленення міста з окремими підприємствами. Працівників, які мають підкувати про чистоту острозьких вулиць, поменшало у кілька разів (відповідно зменшилися й витрати з місцевого бюд-

Справи комунальні

жету), а на результати їхньої праці ніхто не скаржився. Не потрібні підприємцям ані наради просто неба, ані вказівки міського керівництва. Договіри стосуються просто: зробив справу — заробив гроші, не зробив — запросимо іншого. Можливо, варто застосувати острозький досвід і в області комунального центру?

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

ДО РЕЧІ: конкуренти державним комунальним службам з'явилися й у Львові. Скажімо, приватне підприємство «СІС-Львів» займається вивезенням сміття. У планах фірми — запровадження сортування відходів, яке значно полегшить їх утилізацію.

На знімку: машина «СІС-Львів» завжди приїждить вчасно.

Пенсіонерів «усиновлять» банки

Щось новеньке

НЕВЧАСНУ виплату пенсій найчастіше пояснюють дефіцитом Пенсійного фонду (ПФ). На початку липня підприємства та установи були винні ПФ більш як 3 млрд. гривень, а фонд, у свою чергу, заборгував пенсіонерам 1,7 млрд. гривень.

На думку правління ПФ, ситуація значно поліпшиться після набрання чинності указу Президента України «Про спорядкування сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування та раціональне використання коштів Пенсійного фонду України».

Згідно з цим документом, підписаним 4 липня 1998 року, фізичні особи-підприємці сплачуватимуть збір на обов'язкове державне пенсійне страхування не лише за найманих працівників, а й за свого власного доходу (нарівні з підприємцями, які не

використовують найману працю). Крім того, пенсійний збір нараховуватимуть на всі види виплат (зокрема, на матеріальну допомогу), що здійснюються за рахунок фонду оплати праці. Не звільняться від пенсійного збору і платня, видана в натуральній формі.

Не менш цікаві нововведення чекають і на самих пенсіонерів. Річ у тім, що згаданий указ скасовує монополію державних підприємств поштового зв'язку на виплату та доставку пенсій. За словами голови правління ПФ Бориса Зайчука, співробітництво з «Укрпоштою» стало Пенсійному фонду в 300 млн. гривень щороку. За зв'язків беруть за свої послуги 2,9 відсотка від суми виплачених пенсій, тоді як їхні колеги з Молдови вимагають за той самий «сервіс» лише 1,5 відсотка, а росіяни — 1,8.

Щоб зменшити ці витрати, з вересня пенсії виплачуватимуть через особисті вкладні рахунки в банківських установах (за винятком тих населених пунктів, де банків немає). Перелік цих установ визначатиме Кабінет міністрів та Національний банк. До нього вже потрапили поштово-пенсійний банк «Аваль», Ощадбанк, Промісбанк, Укресімбанк, Укрсодбанк та агропромбанк «Україна».

На нещодавній прес-конференції керівники Пенсійного фонду заявили, що наші дідуся та бабусі швидко відчують усі переваги нової системи: по-перше, в банку вони зможуть отримувати пенсію будь-якого дня, одразу після надходження коштів, а по-друге, на залишки коштів на рахунок ще й «набігають» відсотки. Платити за здійснення таких операцій пенсіонерам не доведеться. До речі, подібна схема з осені минулого року працює в Києві, де 20 тисяч пенсіонерів отримують належні їм гроші через банк «Аваль».

Як з'ясувалося на прес-конференції, положення президентського указу не викликали ентузіазму в Комітеті Верховної Ради у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів. На переконання його голови Віталія Луценка, пенсіонери повинні самі вирішувати, де і як вони отримуватимуть гроші, а перелік відповідних банківських установ має визначатися тільки за результатами тендеру.

До того ж не варто сподіватися, що наведені гірші досвід пенсіонерів одразу випливають з чоту біля банківських віконців. Трастивий бум, перетворений на папірці ощадників вже давно підірвали в них довіру до таких нововведень.

Ганна РОМАНЦОВА.

Літо-98

Крим відлякує цінами й вабить відсутністю мовного бар'єра

МІНІСТЕРСТВО курортів і туризму Криму разом з відповідальними працівниками індустрії відпочинку намагається виправити помилки початку курортного сезону, коли керівники оздоровчих влаштувань нечужий стрибок цін на путівки. І програвувалися.

Напівпорожні санаторії й пансіонати — результат марних спроб швидко наповнити бюджет автономії грошима не вибавляючи відпочивальників. Відлякують туристів не лише ціни, а й не надто гостинні дії митників і особливо ДАІ, яка з ентузіазмом штрафувє залізних автомобілістів. Та й ціни на транспортні послуги «стрибували»: нині авіаквиток з Москви до Сімферополя коштує на третину дорожче, аніж до Сочі, і удвічі — аніж до Кіпру! То й не дивно, що «нові» росіяни і навіть деякі «старі» віддають перевагу кіпрському маршруту.

Втім, навіть за таких несприятливих умов третина усіх відпочивальників на літній порі — громадяни Росії. На жаль, більшість з них оминають кримські пансіонати та санаторії, віддаючи перевагу дешевшому «дикуському» відпочинку.

На щастя, спектр приватних «готельно-барних» послуг, що їх пропонують підприємстві квартири господині, сприятливі посередники-таксиста та офіційні квартири бюро, досить широкий: від дешевої фанерної клуні, що за два кілометри від пляжу, до кількох поверхових котеджів на самісінькому березі. Нині пристойну кімнату з видом на «найкраще» море можна сторгувати за 5—8 доларів на добу. Проте ціни на житло щодня зростають аж до початку вересня.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Фото Олександра КРЕМКА.

Споживчий ринок

Шлюбно-податкові пристрасті

Днями в облдержадміністрації відбулася нарада з питань якості харчової продукції. Окрім керівників міських та районних виконавчих структур, правоохоронців, митників та працівників ДПА, у ній брали участь керівники відомчих в області підприємств підприємств та комерційних структур, директори ринків, власники закладів громадського харчування.

З'ясувалося, споживчий ринок області наводнений низькоякісною харчовою продукцією, і всі спроби відповідних структур дати лад цій сфері поки що не мали відповідних результатів.

Як зазначалося на нараді, відсидіст відсотків усіх продуктів харчування, які завозять чи виготовляють на Дніпропетровщині, не відповідає вимогам якості. Водночас більш як третина з них уникає ще й державного оподаткування, тобто імпортується контрабандно або виготовляється «тіньовими» у підпільних цехах.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

КНИГУ, назву якої вивчено в заголовку цієї статті, мені довелося почитати в середині 1997 року на робочому столі мого колишнього колеги по спільній роботі в Міністерстві економіки України Розсильного Леоніда Івановича — нині голови ДАТ «Криворіжсталь».

«Програма...» не мистала грифі «Секретно» або «Для службового користування», і я, з дозволу хазяїна кабінету, з великим інтересом ознайомився із змістом цього унікального документа.

БІЛЬШ як шість років мені довелося працювати на посадах заступника голови Держпостачу, заступника міністра Мінекономіки України, проте аналогічного документа у Раді Міністрів республіки на той час я не бачив, та його, мабуть, і не було.

Згадалася також робота заступником директора з виробництва на меткомбінаті «Криворіжсталь». Тоді з призначенням директором комбінату Гладуша Віктора Дмитровича така «Програма...» на комбінаті з'явилася. Складалася вона виробничим відділом підприємства на наступний місяць. Тут було представлено плановане виробництво в цілому і кожного цеху окремо, ремонтні основних та допоміжних агрегатів, випуск нової продукції, основні показники тощо.

Плановий відділ, службю головних спеціалістів (основного виробництва, механіки, енергетики, залізничники тощо), кожний підрозділ комбінату порохували програму дії фінансами, робочою силою, сировиною, енергією, необхідними матеріалами, вирішували питання з працівниками відповідних міністерств, суміжних підприємств. До 25 — 26 числа була повна ясність, як нам треба буде працювати, щоб у планованому місяці упоратися з програмою.

Аналогічні програми дій з'явилися і в Міністерстві чорної металургії з приходом міністра Галкіна Дмитра Прохоровича. Саме з його подачі в металургії України до кожної дії, кожної пропозиції ставилося запитання: «Де рахунок?». Навмання, без глибокого пропрацювання жодна пропозиція не приймалася, якою б привабливою вона не була...

ТОМУ з особливою увагою й величезним інтересом розкрив «ПРОГРАМУ ДІЯЛЬНОСТІ...»

Відповідно до Конституції України Кабінет Міністрів України розробив на строк своїх повноважень Програму діяльності, яка спрямована на відокремлення реформування економічних відносин та організаційне забезпечення економічної трансформації з метою досягнення позитивних зрушень у поліпшенні добробуту населення...

Програма зорієнтована на практичну реалізацію стратегічного курсу економічних реформ, проголошеного Президентом України Л. Кучмою. У процесі її підготовки враховувалися положення Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої Верховною Радою України 11 жовтня 1995 року.

Так мобілізуюче приваблює й красиво була викладена преамбула програми.

Автор або автори не претендують на повний і глибокий аналіз змісту «Програми...» та її виконання, проте як металург, мене насамперед зацікавило, «які першочергові завдання стоять перед металургійним комплексом?».

Усього півтори сторінки (чотири пункти) зі 141 сторінки цієї «Програми...» було виділено металургії — галузі, що забезпечувала на момент створення «Програми...» Україні 40% валютних надходжень.

Перший пункт (займав цілу сторінку) у загальних фразах закликав металургів: — розширити базу сировини за рахунок збільшення обсягів та результативності геологорушувальних робіт;

— освоїти нові технології та види продукції за рахунок коштів підприємств, іноземних інвестицій, використання кредитів комерційних банків тощо.

У другому пункті планувалося провести роботу зі створення з іноземними виробниками алюмінієвої компанії; компанії з виробництва та поставки труб великого діаметра для нафтогазопроводів і промислово-фінансової групи з виробництва титану й титанового прокату.

Три пункти викладено досить-таки чітко:

— завершити реконструкцію та вироблення нових технологій на комбінаті «Криворіжсталь» прокатних станів № 250-1 і 250-6;

— здійснити до кінця 1996 року підготовку та техніко-економічне обґрунтування об'єднання комбінату «Криворіжсталь», Новокиївського ІЗКу та коксохімічного заводу;

— створити потужності для виробництва нарізних труб нафтового сортування (200 тис. т.) та водогазопровідних труб із

антикорозійним покриттям (150 тис. т.).

Три конкретні пункти на все галузь, що посилає на той час ще п'яте місце у світі після Японії, США, Китаю та Росії й випереджала такі розвинені країни, як Німеччина, Італія, Франція!

Як на мене, явна недооцінка металургії.

Що стосується пунктів відносно «Криворіжсталі», то у мене (а я пропрацював на цьому найбільшому заводі три десятиріччя), було приємно на душі, що уряд і парламент відзначають у «Програмі...» персонально прагматично Україну.

ЗІНЬОГО БОКУ, об'єктивно розглядаючи «Програму...», слід зазначити, що пункти по «Криворіжсталі» не заслуговують на таку увагу!

По-перше, цілковито не зрозуміло: чому раптом Кабмін і навіть Верховна Рада закликає рядовими прокатними станами «Криворіжсталі»? Яке державне завдання роз'ясував пуск цих станів?

Інша справа — проблема України з листом. З листа узяли і з автомобільним зокрема. ЗАЗ, КраЗ, Київський тошкельний, заводи побутових холодильників тощо завжди зазнавали труднощів із забезпеченням цим листом.

По-друге, чим зацікавило Кабмін і Верховну Раду питання об'єднання «Криворіжсталь» з коксохімічним заводом і НКЗІЗКом? Спортивний інтерес?

Справді, у Сполучених Штатах йде, або вже йде, масове розукрупнення металургійних заводів, а в Україні — навпаки!

По-третє — до виходу у світ «Програми...» всі вказані пункти по «Криворіжсталі» було вже практично виконано.

До того ж, не знизилася собівартість продукції, не було реконструйовано жодного застарілого виробництва, що мотивувалося основним чинником для об'єднання трьох найбільших підприємств.

У результаті — не поліпшилася робота комбінату «Криворіжсталь», і, звичайно, укрупнення «Криворіжсталі» й реконструкція прокатних станів на цьому комбінаті не покращили роботу галузі загалом.

А під час зустрічі директора «Криворіжсталі» Володимира Серенюка з Президентом України порушувалися зовсім інші питання.

Катастрофічна нестача власних оборотних коштів, нееліксальності системи оподаткування й порушку збирання податків, про обмін безакційного списання заборгованості (окрім як за рішенням суду), не відносності аванси, отримані від партнерів, до частини валового прибутку тощо. І Володимир Васильович Серенюк має рацію! Він порушив ті болючі питання, що хвилюють усю металургійну галузь.

Через нестачу фінансових коштів «Криворіжсталь» заборгувала всім підприємствам міста та суміжних областей. Обшира розрахувати готовою продукцією, проте й метал віддає мізерною кількістю тривалий час.

Метал, отриманий суміжниками як

борг від металургів, продається на 25 — 35 і навіть 40% нижче за заводську ціну, що посилює безнадійність стану металургійних підприємств.

Як снігова брила, зростає сума несплачених. Якщо раніше у металургів не вистачало коштів на розвиток та розширення відтворення, далі на просту підтримку основних фондів у прагнестанові стані, то нині шоміяся примножуються суми заборгованості у заробітній платі.

Розв'язати ці питання потрібно було в «Програмі...».

Від неправильної постановки питання ніхто не виграє, у тому числі й «Криворіжсталь», а програли всі.

НУ А ЯК ЖЕ виконано решту пунктів «Програми...»?

Якщо відповісти коротко, то практично ніяк!

19 лютого 1997 року в Києві на першому з'їзді металургів і гірників колишній прем'єр-міністр П. Лазаренко у своєму виступі сказав, що Україна перебуває у кризовому стані й тому надати до-

кі» — існує з 1962 року як державна з поступовим нарощуванням приватного капіталу, що зараз становить трохи більш як 30%.

Отже, підбиваючи підсумки економічного розділу «Програми...», що стосується металургії, необхідно відзначити його цілковиту формальність і бездіяльність авторів у пошуках виправлення стану справ.

ПРОТЕ, крім економічних проблем, у металургії не менш гострої й складна проблема суспільності — охорона довкілля. Поряд із вивченням на Заході ринкових відносин нам необхідно вивчити і досвід ведення екологічно чистого металургійного виробництва.

Автор цих рядків у складі української делегації було запрошено до Австрії на святкування з нагоди 40-річчя конвертерного процесу, де він мав можливість ознайомитися зі станом справ на металургійному заводі. Хотілося б зазначити, що завод «Фест-Альпине Сталь» (м. Лінц), з повним металургійним циклом, продуктивністю 3 млн. тонн сталі на рік, планомірно здійснює комплекс заходів технологічного й природоохоронного характеру, зменшив кількість викидів пилу в атмосферу з 29,1 тис. т. у 1965-му р. до 3 тис. т. у 1990 році. Це означає, що питома вага викидів пилу загалом по підприємстві віднесена до 1 т сталі, не перевищує 1 кг. Але й це не межа! Було поставлено завдання (звернути увагу: поставлено завдання, складено програму і т. п.), скоротити ці викиди ще більш ніж удвічі — до 0,44 кг/т сталі.

За останніх п'ять років (з 1991 по 1995 роки) було витрачено на газосириці заходи 500 млн. доларів (гроші підприємства). За 1995 рік за виробництвом сталі 3 млн. 433 тис. т. викиди пилу на заводі «Фест-Альпине Сталь» становили 1225 тонн, або 0,36 кг на 1 тону сталі. Фантастика!

На наших підприємствах навіть після реконструкції цей показник залишається у кілька разів більшим. У «Азовсталі» викиди у тому самому 1990 році становили 211,6 тис. т. на заводі імені Ілліча 525,9 тис. т. або на 1 тону сталі відповідно 30,2 і 84,8 кг. У 1995 і наступні роки зниження викидів пилу на цих комбінатах та інших сталося, в основному, за рахунок зниження виробництва.

Жителі таких міст, як Маріуполь, Запоріжжя, Дніпропетровськ, Кривий Ріг, Донецьк, в останні зими побидали на вулицях сирій (а не чорній) сніг. Але викиди на 1 тону сталі не зменшилися. Скорочення обсягів виробництва й пов'язане з цим легке поліпшення стану довкілля у багатьох випадках полізлих заспокоїло, інакше як розуміти, що в Алчевську, Макіївці, Запоріжжі, Кривому Розі до цього часу сталь виробляють на двохтисячній прямоочасних пічах, що працюють на всю потужність і виробляють майже 20% сталі. Найбільш «варварські» сталеплавильні агрегати для екології та економіки!

ПОЩО йдеться у розділі Екологічна та техногенна безпека. Мінімізація наслідків Чорнобильської катастрофи. Безпечна життєдіяльність населення «Програми...».

Природно, насамперед про Чорнобильську АЕС. Це не тільки наш бідний. Це трагедія і наших сусідів. Хоча ми про це не повинні ніде і ніколи забувати, але у цьому разі й металурги нам не принесуть радощів.

Разом з тим, ані в загальних положеннях даного розділу, ані у 15 конкретних пунктах цього самого розділу не знадується навіть слово «металургія»!

Ось вам і програма покращення життя народі!

Недоліки й формалізм документа зразка 1996 року свідчать про якість виконання своїх обов'язків членами Кабміну та побиляється ставлення до цього документа Верховної Ради, але жодного мірою не відкладає, як на мене, його створення у наступні роки.

Наявність в уряді «Програми...» свідчить про свідомість дії керівного органу країни у будь-якому питанні, дозволяє цілком свідомо прискорити або гальмувати рух до досягнення важливіших віх у розвитку суспільства.

Нам не до влободі комуністичне планування? Давайте жити за японськими програмами!

Проте на сьогодні немає жодної програми: ані комуністичної, ані японської.

Владислав ПРОНЬКІН,

кандидат технічних наук.

СПИСОК ПЕРЕДПЛАТНИКІВ НАШОЇ

Вінницька область

1. Тостер
Скнар Олександр Пилипович — м. Вінниця, вул. Хлібна, 11.
2. Часий брехи
Стопний Володимир Миколайович — Муроманокрушівський р-н, п/в Котюжани, с. Глибока Долина.
3. Мішок цукру
Лисенко Микола Іванович — м. Хмельник, вул. Б. Хмельницького, 3.
4. Вишній рушник ручної роботи
Слуцький Борис Іванович — м. Калинівка, вул. Маяковського, 9.
5. Набір друкованої продукції (книги, атлас автомобільних доріг України)
Добровольський Віктор Іванович — Козятинський р-н, с. Махаринці, цукрозавод.
По виграші звертатися: Вінінич, Скрипник Віктор Степанович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 32-40-16.

Волинська область

1. Санаторно-курортна путівка до санаторію «Лісова пісня»
Виробничо-комерційна фірма «Луцьккондирте» ЛТД — м. Луцьк, вул. Володимирська, 57-а.
2. Кухонний стіл з табуретками
Коротев Олександр Іванович — м. Луцьк, вул. Кузнецова, 3/26.
3. 22 квадратних метри дубового паркету
Станкевич Любов Степанівна — м. Ківерці, вул. Київська, 75.
4. Набір балізмів
Кравчук Василь Павлович — Ковельський р-н, с. Облани.
По виграші звертатися: Луцьк, Берекета Богдан Васильович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 4-44-02

Дніпропетровська область

1. Санаторно-оздоровча путівка до одного з кримських пансіонатів
Шербіна Віктор Леонідович — м. Дніпропетровськ, вул. Радистів, 4/20.
2. Набір емальованого кухонного посуду (12 предметів)
В'язова В. — м. Дніпропетровськ-5, вул. Цимлянська, 29.
3. Набір емальованого кухонного посуду (6 предметів)
Кузнецов Микола Олександрович — м. Дніпропетровськ-108, а/я 3573.
Шкуро Софія Дмитрівна — Павлоградський р-н, с. Булахівка, вул. Осипенка, 6.
Рубцова Тетяна Іллівна — Межівський р-н, с. Преображенка.
Кондлок Надія Олександрівна — Петропавлівський р-н, с. Олександрівка.
По виграші звертатися: Дніпропетровськ, Нечипоренко Микола Миколайович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 68-10-89.

Донецька область

1. Холодильник «Нора»
Диканський Дмитро Фідріхович — м. Дружківка, вул. Енгельса, 85.
2. Комплект книг
Лагога Георгій Миколайович — м. Донецьк, вул. Жовтня, 20-а.
Тихонова Ірина Федотівна — м. Дзержинськ, п/в Кірово-1, вул. Первомайська, 8/4.
3. Комплект із штучних квітів
АБ «Ікар-банк» — м. Донецьк, пр. Ілліча, 100а.
Салкова Туба Яківна — м. Донецьк, пров. Київський, 16.
Лакей Юлія Анатоліївна — м. Макіївка, 47, кв. Гвардійський, 10.
Григор'єва Антоніна Іванівна — м. Ясинувата, вул. Шорса, 82.
Щеценко Галина Павлівна — м. Докучаєвськ-3, вул. Маяковського, 51.
4. Набір із двох дитячих стільців
Балека Галина Леонідівна — м. Єнакієве, смт Олександрівка, вул. Шкільна, 23.
По виграші звертатися: Донецьк, Куц Ліна Володимирівна, вл. кореспондент «ГУ», тел. 94-08-61.

Житомирська область

1. Сервіз чайний
Борисюк Світлана Степанівна — Ємільчинський р-н, с. Середи.

2. Поролин
Теремчук Григорій Петрович — м. Житомир, вул. Офіцерська, 2.
Цимбалюк Григорій Миколайович — м. Житомир, вул. Ново-Сінна, 24.
Шпак Іван Опанасович — м. Житомир, вул. Векслера, 18.
Фішман Володимир Захарович — м. Житомир, вул. Київська, 63.
Фомін Володимир Миколайович — м. Житомир, вул. Офіцерська, 5.
3. Вироби з кристаліно
Кременець Галина Іванівна — м. Овруч, вул. Радянська, 44.
Рожко Василь Степанович — Новоград-Волинський р-н, с. Велика Деражня.
Нижник Панас Євдокимович — смт. Брусилів, вул. І-го Травня, 2.
Лещенко Іван Опанасович — Малинський р-н, с. Яліївка.
Горобень Леоніда Антонівна — Житомирський р-н, с. Висока Печ.
Шушпаннікова Діна Федорівна — м. Житомир-4, вул. Гречка, 7.
Лебедова Ніна Іллівна — Любарський р-н, с. Іванківці, вул. К. Маркса, 51.
Жукунець Ольга Федорівна — м. Радомишль, вул. 40 років Перемоги, 37-а.
Пухтаєвич Анастасія Павлівна — Андрушівський р-н, с. Іванків, вул. Калініна.
Дем'янух Марія Андріївна — Лугинський р-н, с. Кремене.
Марчук Марія Крисонівна — Коростишівський р-н, с. Колодязівка.
Соловей Євгенія Михайлівна — Новоград-Волинський р-н, с. Кудиновичі.

По виграші звертатися: Житомир, Капун Олексій Дем'янович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 22-08-57.

Закарпатська область

1. Путівка до санаторію «Поляна»
Яцьковський Михайло Іванович — м. Мукачеве, вул. Митраха, 60.
2. Путівка до санаторію «Синяк»
Матейко Марія Іванівна — м. Ужгород, вул. Грушевського, 63/2.
3. Набір продукції АТ «Геліос»
Гарбуль Юрій Михайлович — м. Мукачеве, вул. Першотравнева набережна, 11/33.
4. Набір коштаційних виш
Мельник Василь Петрович — м. Ужгород, вул. Гвардійська, 25.
5. Годинник настільний
Бенна Марія М. — Тячівський р-н, с. Кричове, вул. Молодіжна, 11.
6. Виріб мистецтва
Фіщай Ольга Юрївна — м. Тячів, вул. Київська, 31.

По виграші звертатися: Ужгород, Гудзаватий Іван Степанович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 1-32-22.

Запорізька область

1. Грошовий виграш 100 гривень
Шульце Іван Герасимович — м. Кам'янка-Дніпровська, вул. Червоноармійська, 7.
Сременко Марія Григорівна — Веселівський р-н, с. Широке, вул. Шкільна, 49.
2. Диван
Крупко Іван Іванович — Гуляйпільський р-н, с. Комсомольське.
Яценко Борис Григорович — м. Пологи, вул. Робоца, 2.
3. Соковиналка
Шубко А. Ф. — м. Дніпрорудний, вул. Шахтарська, 34/84.
Яхєвська Олександра Петрівна — м. Орків, вул. Червоних партизанів, 35/6.
4. М'ясорубка
Бондаренко Марія Єгорівна — м. Токмак, вул. Пролетарська, 14.
Козлова Валентина Леонідівна — Куйбишевський р-н, смт Комиш-Зоря, вул. Салова, 34.
5. Каністра
Понедуйко Валентин Сергійович — Якимівський р-н, с. Азовське, вул. Радянська, 43.

- АК АПБ «Україна» — м. Токмак, вул. Леніна, 7.
6. Батальний автомобільний
Сіомон Іван Іванович — Васильківський р-н, с. Мала Білозерка-3, вул. Тельмана, 85.
Шпільно Анастасія Сергіївна — смт Балабине, вул. Салова, 53.
Святух Олексій Васильович — Токмацький р-н, с. Лутівка, 67.
7. Набір із двох дитячих стільців
Івченко Галина Іванівна — Приморський р-н, с. Борисівка
Закідишева Ганна Миколаївна —

- Кам'янсько-Дніпровський р-н, с. Велика Знам'янка-1, вул. Пролетарська, 209.
8. Лапа паліяна
Шашко Олексій Миколайович — Пологівський р-н, с. Костянтинівка, вул. Перемоги, 14.
9. Візок ручний
Зінченко Микола Миколайович — м. Василівка, вул. Гагаріна, 15.

По виграші звертатися: Запоріжжя, Дупак Володимир Іванович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 39-04-90.

Івано-Франківська область

1. Парфумерний набір
Захарія Тетяна Миколаївна — Снятинський р-н, Непольники.
Іванчук Теодозія Романівна — м. Долина, вул. Степана Бандери, 7/51.
Богдан Зінаїда Миколаївна — м. Коломия, вул. Леонтовича, 95.
2. Грошовий колекційний набір
Стасів Роман Миколайович — м. Івано-Франківськ, вул. Грушевського, 14.
Гарбуз Михайло Юркович — м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 69.
Китаєва Ірина Іосифівна — м. Калуш, вул. Винниченка, 4/56.
3. Набір фарб
Тарновельська Параска Тимофіївна — Снятинський р-н, с. Белеуца.
Ковболо Дмитро Михайлович — Городненківський р-н, с. Топорівці.

По виграші звертатися: Львів, Телечіч Оксана Євгенівна, вл. кореспондент «ГУ», тел. 35-51-20.

Київ

1. Путівка у будинок відпочинку «Судак» (Крим)
Тимофіїв Олег Михайлович — вул. Мельникова, 36/1.
2. Оздоровчий курс лікування методом капіляротерапії у київському медичному центрі «Гіомед»
Коротав Василь Осипович — пр-т Маяковського, 17-д.
3. Мішок цукру
Смола Анатолій Олександрович — вул. Чорногірська, 28.
Савчук Олександр Григорович — вул. Закарського, 63.
Красюшок Іван Овсійович — Печерський район, 10.
Стась Олексій Васильович — вул. Ентузіастів, 23.
Черномухіна Віра Олексіївна — Київ-215.
4. Набір сушених продуктів від польської фірми «БУМАР»
Матвеев Володимир Іванович — пер. Задорожний, 3, корп. 3.

Виграш можна отримати у редакції. Запитувати відділ листів.

Київська область

1. Мішок цукру
Фощан Микола Семенович — Миронівський р-н, с. Карагіш.
Смакота Олег Миколайович — м. Рокитне, вул. Першотравнева, 6.
Тесьелько Тамара Василівна — Броварський р-н, смт Калита, провулок Молодіжний, 1/5.
Красюк Петро Тимофійович — м. Богуслав, вул. Шкільна, 4.
Бовтун Іван Володимирович — Бородянський р-н, с. Луб'янка, вул. Жовтнева, 80.
2. Дорожній сумка від польської фірми «БУМАР»
Приймак С. С. — Сквирський р-н, с. Шамаївка.

Виграш можна отримати у редакції. Звертатися у відділ листів.

Кіровоградська область

1. Грошовий приз 100 гривень
Шкварія Ігор Васильович — м. Олександрія, вул. Залізнична, 14.
Шульце Любов Іванівна — Олександрійський р-н, с. Червона Кам'янка, вул. Гагаріна, 117.
Єгорова Катерина Василівна — м. Долина, вул. Нова, 86.
Коновал Анатолій Григорович — Добровеличківський р-н, с. Тишківка, вул. Красна, 74.
Тютюнченко Віктор Олександрович — Малинський р-н, с. Розсохуватка.
2. Чайний сервіз

- Орел Зінаїда Василівна — Новомиргородський р-н, с. Тишківка.
Волченко Олена Іванівна — м. Кировоград, вул. Комарова, 5.

По виграші звертатися: Кіровоград, Бондар Олег Микитович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 24-06-45.

Республіка Крим

1. Путівка до санаторію
Рудь Михайло Іванович — Севастополь-905, с. Резервне, в/ч А-2689.
Яковенко Олександр Васильович — м. Сімферополь, вул. Маршала Жукова, 29.
2. Путівка на турбазу
Нотаріальна контора — с. Чорноморське, вул. Кірова, 16.
Антоненко А. В. — Красноперекопський р-н, с. Перехоп.
3. Путівка до профоздоровниці
Булга Олексій Миколайович — м. Джанкой, вул. Леніна, 3.
Жаров Станіслав Павлович — Красноперекопський р-н, п/в Зелена Нива, вул. І. Франка, 22.

По виграші звертатися: Сімферополь, Хоменко Віктор Васильович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 22-33-23.

Луганська область

1. Бібліотечка художньої літератури
Винищев Анатолій Якович — м. Луганськ, вул. Мопра, 42.
Матвеев Олександр Якович — м. Старобільськ, пл. Базарна, 10-8.
2. Вузтя
Волошина Марія Костянтинівна — Біловолянський р-н, с. Данилівка.
Дорошенко В. К. — Кіровський р-н, с. Жолобок, вул. Московська, 6.
Гришин Трохим Васильович — Старобільський р-н, с. Верхня Покровка, вул. Леніна, 124.
Криченко Володимир Маркович — м. Красний Ліп, вул. Архангельська, 3/1.
Тимар Григорій Гаврилович — Міловський р-н, с. Морозівка, вул. Широка, 9.
3. Шкільний набір поліграфічних виробів
Онищенко Олександр Григорович — м. Вахрушево-1, вул. Осипенка, 16.
Клименко Валентина Костянтинівна — м. Кіровськ, вул. Карташова, 8-а.
4. Постільний набір подушок
Шевченко Ніна Пилипівна — Марківський р-н, с. Сичанське.

По виграші звертатися: Донецьк, Куц Павло Вікторович, вл. кореспондент «ГУ», тел. 94-08-61.

Львівська область

1. Парфумерний набір
Дух Ксенія Григорівна — м. Золочів, вул. Шевченка, 9.
Зверева Ніна Михайлівна — м. Самбір, вул. Коперніка, 63/5.
Гадінч Оксана Михайлівна — м. Львів, вул. Руданського, 3.
2. Грошовий колекційний набір
Абен Василь Антонович — м. Львів, вул. Любимська, 101-6.
Калиниченко Архип Гаврилович — м. Пустомити, вул. Грушевського, 44.
Рафеліський Є. Ф. — м. Львів, а/с 1731.
Олексюк Микола Романович — м. Червоноград, вул. Наливайка, 11.
3. Фен
Ковальчук Люся Петрівна — Бродівський р-н, с. Микитюки.
4. Набір фарб
Степанов Іван Степанович — м. Стрий, вул. Колесні, 55.
Лопа Федір Степанович — м. Рава-Руська, вул. Ярослава Мудрого, 18/2.
5. Путівка до санаторію «Карпати»
Софійський Д. С. — м. Львів, а/с 6672.
6. Путівка до санаторію «Шепері»
Кухарук Ганна Володимирівна — м. Львів, вул. Патона, 19.

По виграші звертатися: Львів, Телечіч Оксана Євгенівна, вл. кореспондент «ГУ», тел. 35-51-20.

Миколаївська область

1. Пілосос марки «Панасонік»
Дворяницький Миколай Васильович — м. Миколаїв, вул. Обсерваторна, 3.
2. Паска марки «Філіпс»

28 липня 1998 року. № 142 (1892)

Хроніка. Факти. Події

● Грозний

Оперативно...

Під час розслідування замаху на президента Чечні слідчо-оперативна бригада генеральної прокуратури республіки вже затримала шість осіб. За словами генерального прокурора Чечні Хаважа, організаторів і виконавців буде встановлено найближчим часом.

● Маніла

У фарватері безпеки

Розгляду ключових регіональних проблем Азіатсько-Тихоокеанського регіону присвячено п'яту щорічну сесію Асеанівського регіонального форуму з проблем безпеки, яку щойно відкрито. Сесія проводиться на рівні міністрів.

● Косово

На Балканах без змін

Півторогодинна перестрілка з застосуванням автоматів та кулеметів між югославськими та албанськими прихордонниками сталася на кордоні сербського краю Косово та Албанії. Албанська влада покладала відповідальність за цей інцидент на югославську сторону.

● Тайбей

Місце зустрічі змінити не можна

Емісари материкового Китаю й Тайваню дійшли згоди щодо детальної очікуваної поїздки на кінцевий етап Форуму обміну через Тайванську протоку Го Чженьфу. Він представляє Тайбей у діалозі з Пекіном, що важко просуватися. Вирішено, що Го Чженьфу відвідає Пекін та Шанхай і проведе переговори зі своїм материковим колегою Ван Даоханем. Однак сторони не змогли остаточно домовитися про час та порядок денний зустрічі своїх шефів.

● Відень

Неймовірно, але факт

В Австрії на шахті Ласінгге, де десять днів тому сталася найбільша за історію цієї країни аварія на шахті, виявлено й доставлено живим на поверхню шахтаря. У слухачів у шахту капсули його було піднято на поверхню й доставлено до однієї з клінік Граца.

● Пхеньян

Династія

У Північній Кореї офіційно оголосили про обрання генерального секретаря Трудової партії Кореї Кім Чен Іра депутатом парламенту КНДР. Депутатське крісло відкриває перед ним формальну можливість бути обраним президентом КНДР. На посаду замішався вакантною з часу смерті у липні 1994 року Кім Ір Сена, сином і наступником якого є Кім Чен Ір.

● Вакама

Рис із присмаком мигдалю

Ретельно спланованому злочини з неясними пока по цілліям стало масове отруєння цілліями учасників літнього святя в японському місті Вакама. Чотири особи загинуло, понад чотирьох госпіталізовано. Отруту хтось підкинув до однієї з величезних каструль з рисом та гострою м'ясною підливою. Схожі на ці інциденти Японія вже знала: деякі з них було скоєно релігійними фанатиками з терористичної секти «АУМ Сінрікю».

За повідомленнями кореспондентів «Г» та зарубіжних інформагентств.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ, «Голос України» (з Тбілісі)

Тільки б не вивипав сніг

Новий керівник азербайджанського міжнародного консорціуму (АМОК) Джон Легат, що приступив до обов'язків президента цієї організації з 1 липня, вважає, що в першому кварталі 1999 року почнеться заповнення трубопроводу Баку—Супса азербайджанською нафтою. Про це він заявив після зустрічі з президентом Грузії.

Грузинські будівельні організації, на думку глави АМОК, працюють над трубопроводом відмінно і, якщо в листопаді не випаде сніг, будівництво закінчить за графіком. Нафтовий тер-

мінат, що будують у Супсі, цілком відповідає світовим стандартам.

Джон Легат також повідомив, що незгоди між АМОК та урядом Азербайджану про перебудову азербайджанської ділянки нафтопроводу, яким каспійська нафта підле територією Грузії на Захід, фактично врегульовано. Грузинські виникли у зв'язку зі зростанням фінансових витрат азербайджанської сторони. Шодо Грузії, то вона свої зобов'язання виконує.

Нині триває збирання технічної й комерційної інформації

про основний маршрут транспортування каспійської нафти. Розглядають маршрути Баку—Супса, Баку—Супса—Джейхан (Туреччина), Баку—Новоросійськ. Остаточне рішення приймуть у жовтні поточного року. В усьому разі, президент Азербайджану Гейдар Алієв недавно ще раз заявив, що уряд Азербайджану не бачить маршруту основного експортного трубопроводу по Закавказ'ю. І ступінь довіри міжнародного співтовариства як до Азербайджану, так і до Грузії досить високий. Схоже, за інвестиціями справа не стане.

Не робіть фурору

УКРАЇНО-ФРАНЦУЗЬКІ відносини не є такими політично й емоційно наповненими, як, наприклад, україно-німецькі. Нещодавній візит міністра закордонних справ Франції Юбера Ведріна продемонстрував, що у нас є можливість налагодити гармонійні двосторонні відносини.

В Україні Юберу Ведріну «сподобалася робота атмосфери парламенту» і позитивний вплив реформ на співпрацю із Заходом. Активна діяльність у цьому напрямі, на думку французького гостя, — початок переходу від декларацийного до реально-

го партнерства України з європейськими та євроатлантичними структурами. «Але не слід робити з цього фурору», — зазначив голова зовнішньополітичного відомства Франції.

Франко-українські відносини «будуються нині інно-

ваційно». «Ми рухаємося поволі, але надія на кращі часи є», — заявив міністр. Експорт Франції в Україну 1997 року загальною становив 1,8 млрд. франків, що на 31 відсоток більше, ніж 1996-го (у Францію Україна поставляє лише 2 відсотки товарів). Протягом 11 місяців 1997 року прямі французькі інвестиції становили 3 млн. франків. Нині у нас працює понад 80 французьких фірм та компаній.

Україна та Франція ведуть переговори щодо співпраці у військовій галузі: доукрупнення наших танків Т-72. Міністр закордонних справ України Бо-

рис Тарасюк підтвердив, що триває робота фавіців і щодо створення нового «європейського» літака на базі АН-70. Франція також не проти фінансування будівництва двох реакторів на Хмельницькій і Рівненській АЕС, що має компенсувати Україну закриття Чорнобильської АЕС до 2000 року. На зустрічі з Юбером Ведріном перший віцепрем'єр України Анатолій Голубченко запропонував Франції збільшити обсяг кредитування у 2—2,5 рази — з 200 млн. франків до 500—600 млн. Але остаточно все має вирішити візит президента Франції Жака Ширака у вересні цього року.

Андрій ЮРИЧКО.

Щоб у нас були «чисті руки», у них...

...Новий закон про боротьбу з відмиванням «брудних» грошей. Він у Швейцарії набув чинності 1 квітня і став доброю підтримкою для органів правоохоронки. За три місяці він дав можливість заблокувати «сумнівні» капітали на суму 57,8 млн. франків (приблизно 40 млн. доларів).

До спеціального «бюро зі зв'язків» надійшло 35 викривальних заяв від банкірів, адвокатів, управителів та інших учасників фінансових операцій. Як заявив журналістам шеф цього бюро Даніель Тхелесклаф, значна частина заяв стосується клієнтів-іноземців.

У дев'ять з десяти випадків інформація надходила з банків, які, згідно з новим законом, зобов'язані інфор-

мувати владу про всі підозрілі фінансові перекази й блокувати рахунки на п'ять днів, не ставлячи до відома клієнта. «Бюро зі зв'язків» уповноважено аналізувати цю інформацію і, якщо є підстави для підозр, передавати справу правоохоронним органам для розслідування. Таким чином за три місяці воно дало хід 22 з 35 заяв пильних фінансистів. Йдеться в основному про клієнтів, заїжджених у торгівлі наркотиками та шахрайствами.

Даніель Тхелесклаф пов'язує величезну надію з новим законом. За весь минулий рік до влади надійшло 35 викривальних заяв від учасників фінансових операцій — тобто стільки ж, скільки за три місяці дії нових правил. Шеф «бюро зі зв'язків» очікує, що потік інформації зросте, оскільки своїм правом поки не дуже активно користуються страхові компанії, пункти

обміну валюти та фірми, які надають послуги з переказу платежів.

Ухвалення закону про боротьбу з відмиванням «брудних» грошей стало відповіддю на посилення останніми роками потоку «сумнівних» капіталів до Швейцарії, яка має реноме надійного місця для розміщення капіталів. За даними федеральної прокуратури, з 1996 по 1997 рік кількість випадків відмивання грошей тут зростає на 200 відсотків. Стурбованість у влади викликають, зокрема, наркодолари з Латинської Америки.

Місцеве преса любить помусувати також тему вивезення до Швейцарії гігантських скрабів сумнозвісної «російської мафії», до якої за старою союзнаю звичкою зараховують і гроші «нових» українців...

За матеріалами зарубіжної преси.

Уперше з часів імперії Карла Великого

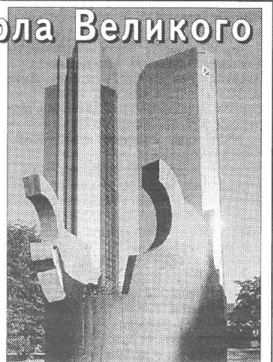
Європейський центральний банк (ЄЦБ) став найважливішим інститутом Європи. Його статковий капітал — 55 мільярдів доларів. ЄЦБ, відповідно до рішення 11 країн Єврозону, з 1 січня 1999 року повинен запровадити в обіг нову валюту — євро. А єдина валюта стане каталізатором величезних змін у Європі. Це перше таке з часів імперії Карла Великого об'єднання європейських країн.

Проте, слід зауважити, ЄС зовсім уже й не єдиний, як хоче здаватися. Під час голосування лише 467 з 556 голосів віддано «за» введення нової валюти, 65 — категорично «проти». Особливо різко висловився лідер Національного фронту Франції Жан-Марі Ле Пен. Він назвав усе це «похованням національних валют».

Окрім викоринення національної валюти, без сумніву, додадуться й інші проблеми. Одного прекрасного дня в обіг можуть пірнути мільйони фальшивих грошей, аби

швиденько обернутися на євро. Є ще одна загроза у євро — легкість перекладання грошей з однієї країни в іншу.

І все ж створення банку завершує другий етап об'єднання Європи. З часом у зону євро можуть увійти й країни Центральної та Східної Європи. Для цього потрібні лише стабільність ціни і обмінних курсів, незначний дефіцит державного бюджету (не більш як 3% від ВВП) і помірний державний борг (не більш ніж 60% від ВВП). Нагадаємо: перший етап розпочався 1 червня 1990 року з лібералізації руху капіталів, співпраці банків та вільного розрахунку в євро. Другий — 1 січня 1994 року, коли прийняли жорсткі заходи щодо координації економічної і валютної політики на основі Маастрихтських угод, створення Європейського валютного інституту. Третій етап розпочався в 11.30 1 січня 1999 року зі запровадженням євро. Спочатку по без-

готівкових рахунках, а з 1 липня 2002 року євро стане єдиною європейською валютою.

Андрій ВАСИЛЕНКО.
На знімку: фінансова столиця Франкфурт. Місто на Майні з 1999 року — столиця євро.

Деу і в Африці Деу

Марокко і південнокорейська група «Деу», яка нам відома по роботі на запорізькому автозаводі, підписали протокол до угоди про будівництво в Касабланці двох заводів з виробництва автомобілів та телевізорів. Документом визначено дати завершення планування й початку будівництва підприємств, умови фінансування й залучення робочої сили, повідомляє ІТАР-ТАКС. На нових виробництвах буде зайнято 5700 осіб. Потужність автопідприємства — 100 тисяч автомашин на рік, телевізійного — 1 млн. телевізорів і 2 млн. трубок щорічно. За угодою між Марокко і промисловим гігантом передбачено, що «Деу» інвестує в економіку королівства 500 млн. доларів.

Ось так азіатські тигри не задовольняються лише ласими шаманками колишньої радянської імперії та соцтабору. Африканський клімат, схоже, їм теж до душі. Не дивно все-таки Європа робить зусилля щодо об'єднання, оскільки наперекір азіатським потягненням та кризам корейці продовжують наступати на всіх фронтах світового ринку. І дуже неприємно відчувати європейцями дихання східного хихика за своєю спиною.

Шляхами нафти, або Гюльчатай, відкрий личко-2

НАША ГАЗЕТА вже неодноразово аналізувала проекти транспортування каспійської нафти до країн Європи. Останнього була публікація від 23 червня 1998 року «Гюльчатай, відкрий личко». Проте з того часу дискусії між прихильниками конкуруючих транспортних напрямків не те що не стихли, а наopak, розгорілися з новою силою.

Транспортні коридори

Насамперед це пояснюється тим, що вибір маршрутів плановано завершити до кінця 1998 року. До того ж нового поштовху дискусії надало офіційне запрошення уряду Азербайджану (Україні, Грузії, Туреччині, Росії) до участі в переговорному процесі щодо вибору оптимальних шляхів транспортування каспійської нафти.

Не бачають втрачати своїх шансів і такі країни, як Болгарія, Румунія та Греція. Проте й Україна, як нам бачиться, запропонувавши свій варіант транспортування каспійської нафти (так званій Євразійській нафтогазотранспортній коридор Тенгіз—Баку—Сулса—Південний—Броди—Центральна і Західна Європа з виходом до Балтійського моря), має непогані шанси виграти у конкурентній боротьбі, адже запропоновано реальний і економічно обґрунтований варіант.

Шоправила, ці шанси зросли б у декілька разів, коли б Україна надовго не зазіслася на старті, роками ведучи суперечки про доцільність спорудження нафтотермінала «Південний», а потім так само довго затримуючись із його спорудженням. Бо коли б цей об'єкт, а заодно і з'єднувальний нафтопровід Одеса—Броди, було вже споруджено (ші об'єкти, до речі, вже могли б почати себе окупувати), то увага до України з боку нафтодобувних консорціумів та країн — споживачів нафти була б більшою. Але, як казати, сподіватимемося, що вони такі звернуть погляди в наш бік.

У цьому контексті не випадковими є відвідини генеральним секретарем Європейської Енергетичної Хартії (ЄЕХ) Петером Шуттерле будівництва нафтопроводу Одеса—Броди. Як відомо, Україна має намір на черговому засіданні хартії в Брюсселі презентувати свій варіант транспортування нафти до Європи, тож прихильні ставлення її генсека не завадять. Особливо, якщо врахувати, що ЄЕХ підписали всі країни, котрі бажають долучитися до Каспійських проектів, зокрема Азербайджан, Туреччина, Грузія, Росія, Туркменістан, Казахстан, Румунія, Болгарія, Польща...

Отож ЄЕХ сьогодні досить впливове енергетичне структура і від її рекомендацій також чимало залежить. Особливо якщо врахувати, що у світі майже 50 відсотків нафти продається з обов'язковим перетинним кордонів кількох країн і саме Договір Європейської Енергетичної Хартії може забезпечити недискримінаційний режим транзиту, тобто без застосування дискримінаційних тарифів та інших обмежень незалежно від походження енергетичних матеріалів. А можливі суперечки мають вирішуватися за допомогою спеціальної процедури примирення, яка може тривати максимум 16 місяців, протягом яких існуючі обсяги транзиту не можуть бути скорочені чи заблоковані.

Тож положення хартії стають у пригоді під час реалізації таких глобальних проектів, як транспортування каспійської нафти, у яких задіяно чимало країн та компаній. І, що найважливіше, Договір Енергетичної Хартії запроваджує ідентичні базові юридичні умови для всіх видів транзиту, в тому числі коли йдеться про транзит через кілька країн.

У зв'язку з цим дуже позитивним є той факт, що П. Шуттерле висловився на підтримку українського ва-

ріанта, зазначивши принагідно, що вартість трубопроводу Баку—Джейхан може сягнути 4 мільярдів доларів США. А це досить значна цифра, причому не має гарантії, що його вартість не зросте. Наприклад, деякі фахівці вважають, що у зв'язку з падінням цін на нафту цей проект може виявитися невигідним для інвесторів. А вже зі підстави галатії, що вони, не відкидаючи деяких політичних мотивів, головним чином зв'язаних з економічною доцільністю запропонованих варіантів.

До речі, саме такі проблеми постали перед українцями Каспійського трубопроводного консорціуму (КТК). Як відомо, метою проекту КТК є експорт каспійської нафти від тенгізького родовища в Казахстані до термінала у Новоросійську. За угодою, підписаною 1996 року, що визначала склад акціонерів КТК, частки участі в проекті вартістю 2 мільярди доларів США було розподілено між урядами Росії, Казахстану і Оману (відповідно, по 24, 19 і 7 відсотків), а решту 50 відсотків — між такими компаніями, як Шеврон, СП ЛУКойл/Лукаб, Роснафта/Шелл, Мобіл, Брітніш газ та іншими. Відповідне фінансування проекту мали здійснювати саме ці компанії в обмін на прибуток, пропорційний їх частці. Проте, як з'ясувалося, ні КТК, може зазнати краху, оскільки, за підрахунками компаній — підприємець будівництва, на реалізацію проекту потрібно не 2, а 3,7 мільярда доларів США.

Тож минулого тижня прем'єр-міністр Казахстану під час зустрічі з представниками західних нафтових компаній зазначив, що для його країни нова вартість проекту є нерéalною. А отже, під загрозою весь проект КТК. Не дивно, що український варіант привертає все більшу увагу фахівців. Наприклад, дуже позитивний той факт, що в дискусії «Український маршрут каспійської нафти в Європу: проблеми та перспективи» (вібухав у червоній лінійці в Міжнародному центрі перспективних досліджень), крім координації проекту Євразійського нафтогазотранспортного коридору, заступника голови Держнафтогазпрому України Валерія Шуліки, інших українських фахівців з Ради національної безпеки та оборони, Міністерства закордонних справ, Інституту транспорту та зв'язу, часті поїзди в Польщу (Єжи Бар), Грузію (Валерій Чечелашвілі), Туреччину (Альф Караасманоглу), представники посольств

Туркменістану, Словаччини та деяких інших зацікавлених країн, Європейського банку реконструкції та розвитку, компанії Прайс утерхаус... Причому особливо уважно у вічі, що дискусія точилася не довкола загальних питань, а навколо цілком конкретних обрисів.

Фахівців та дипломатів найбільше цікавила не саме перспективність Євразійського нафтогазотранспортного коридору (його доцільність сумніви не викликала), а конкретні цифри та дати, що стосуються загальної вартості проекту, відповідності його українському законодавству тощо. Наприклад, перший секретар посольства Туркменістану намагався отримати від В. Шуліки відповідь на запитання, чи можливе створення міжнародного консорціуму з будівництва нафтотермінала та нафтопроводу Одеса—Броди угоджується зі створенням Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України». Іншими словами, можливих закордонних інвесторів турбують можливі правові проблеми, але вже те, що такі питання виникають, не сприяє реалізації нашого проекту. Тож коли б не зашкодили собі ще раз: спочатку надмірно зятати початок будівництва, а тепер укорте вважали за реорганізацію нафтогазових підприємств.

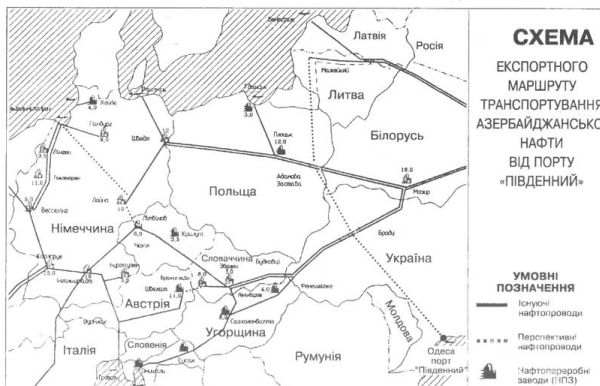
Перший поїзд, як відомо, вже пішов в бік Середземного моря через Туреччину, а другий ще можна повернути до Одеси. Особливо, якщо врахувати зацікавленість у проекті таких країн, як Польща. Єжи Бар, наприклад, зазначає, що його країна все більше й більше цікавиться цим проектом, вважаючи його одним із найвигідніших у регіоні. Крім того, діявши своє прихильне ставлення до українського проекту в інтерв'ю Бі-Бі-Сі висловив, президент Азербайджану Гейдар Алієв, томо дуже важливо не втратити сприятливий момент.

А український Інститут транспорту нафти, заєдтає, досить детально обґрунтував життєздатність Євразійського нафтогазотранспортного коридору. Якщо зажити на проблеми, що супроводжують деякі інші проекти (див. «ГУ» від 23 червня 1998 року), то варіант транспортування нафти через Україну є дуже привабливим. Бо, по-перше, Україна сама по собі є значним споживачем нафтопродуктів, тож реалізація проекту дає змогу транспортувати нафту практично до всіх українських НПЗ, що за умови їх модернізації створює непогані перспективи. Крім

того, з'єднувальний нафтопровід Одеса—Броди дає змогу перекачувати нафту у південну гілку нафтопроводу «Дружба», який має значний транспортний запас. До того ж порівняно незначна модернізація «Дружби» може забезпечити поставки каспійської нафти до Словаччини, Чехії, Угорщини, Австрії, Німеччини

та інших країн. Продовження з'єднувального нафтопроводу від Бродів до польського міста Плошч об'єднає систему із західною гілкою «Дружби» і прокладе каспійській нафті шлях до ринків Польщі, Німеччини та Балтійського моря, об'єднавши таким чином нафтовий ринок по осі Каспійське—Чорне та Балтійське море. Розрахунки показують, що транспортні витрати на поставку однієї тонни каспійської нафти до Центральної та Північної Європи через термінал «Південний» та нафтопровід Одеса—Броди порівняно з іншими варіантами цілком конкурентоспроможні.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Як обійти Босфор: огляд варіантів

КРІМ Євразійського нафтогазотранспортного коридору, запропоновано-го Україною, розкладається ряд інших проектів, що передбачають будівництво трубопроводів в обхід протоки Босфор. Кожен з цих проектів включає спорудження морського термінала на Чорному морі і другого термінала на Середземному, Егейському або Мармуровому морях.

Мармурове море. Найкоротший з цих маршрутів знаходиться повністю на території Туреччини і передбачає спорудження морського термінала на Чорному морі західніше Босфору і трубопроводу до морського термінала на Мармуровому морі. Незважаючи на те, що цей маршрут, імовірно, є найбільш економічним, він не повністю розв'язує проблему перевантаженості регіону, оскільки Мармурове море і протока Дарданелли також перевантажені. В результаті варіант не забезпечує доступ великих танкерів і, таким чином, продовжує накладати обмеження на поставки нафти державам СНД на середземноморські ринки. Туреччина, мабуть, не підтримає цей маршрут, оскільки має на меті повне виведення великої частини транзиту своїх проток за допомогою реалізації проекту Джейханського трубопроводу.

Бургас—Александрополь. Другий найкоротший маршрут передбачає будівництво трубопроводу довжиною 320 км від морського термінала на Чорному морі в районі Бургаса (Болгарія) до морського термінала на Егейському морі в районі Александрополя (Греція). Проект передбачає злив нафти в танкери в Заркуванську, транспортування до Бургаса, закорювання у трубопровод, заливання у танкери в Александрополь і транспортування, наприклад, до Генуї. Вищеперераховані порти можуть приймати танкери вантажопідйомністю не більше 120000 тонн. Численні перевалки значно знижують конкурентоспроможність варіанта. Вихід дати до звантажного Егейського моря також знижує конкурентоспроможність варіанта.

Констанца. Варіант обходу проток через територію Румунії — порт Констанца і далі включає кілька маршрутів: 1) через систему з'єднувальних нафтопроводів, що зв'язують термінал з європейським мережею нафтопроводів; 2) переваля в Констанці нафту у річкові танкери і транспортування її вгору по Дунаю та інших річках. Варіант подібний до системи з терміналом під Одесою, але, очевидно, дорожчий, якщо оцінювати його трубопроводну частину, і поки що детально не опрацьований.

Використання річкового танкерного флоту у великих обсягах може створити серйозну небезпеку екології, якщо орієнтуватися на Південну Європу, то її ринок й так уже досить перенасичений нафтою.

Бургас—Албанія. Варіант найбільш серед усіх і вимагає найбільшого обсягу капіталовкладень, передбачає спорудження мор-

ського термінала на Чорному морі в районі Бургаса (Болгарія), термінала на Чорноморському узбережжі Албанії (в районі Флорі) і трубопроводу, що їх з'єднуватиме. Перевага цього трубопроводу, що перетинає територію Болгарії, Македонії і Албанії, полягає в можливості використання великих танкерів у Середземному морі (що дасть змогу постачальникам збувати нафту на різних міжнародних ринках). Недоліки проекту — надзвичайно великий обсяг капіталовкладень і проходження через території, де спостерігається економічна чи політична нестабільність.

Джейхан—Самсун. Ще один проект транспортування в обхід протоки розробляється Туреччиною за участю України. В рамках проекту передбачається будівництво реверсивного трубопроводу діаметром 1200 мм через територію центральної Туреччини (Анатолії) номінально для перекачування близькоокисної нафти, що надходить до Туреччини, на термінал під Одесою. У червні 1994 р. українське підприємство «Укрзакордоннафтогазбуд» і турецька компанія «Ботас» підписали лист про наміри щодо утворення Р&Р, турецько-українського акціонерного товариства, з метою будівництва трубопроводу. Під час візиту президента Туреччини Сулеймана Деміреля у Києві було підписано угоду про будівництво турецько-українського нафтопроводу. В кінці 1997 року двома парламентами ратифіковано спеціальну міждержавну угоду з приводу реалізації цього проекту.

План передбачає спорудження нового нафтового термінала у турецькому місті Самсуні (на Чорноморському узбережжі) і нового трубопроводу довжиною близько 600 км до середземноморського порту Джейхан. У рамках проекту заплановано розвантаження нафти, що видобувається на Близькому Сході, в середземноморському порту Джейхан (ліво, спрямовування на північ іракської нафти), перекачування до Самсуну через територію Туреччини і повторне наливання у танкери для поставки в Одеський термінал. Наведена транспортна система може також потенційно використовуватися і як маршрут для експортних поставок нафти країн СНД територією Туреччини у напрямку Середземного моря. Орієнтовна собівартість такого проекту 2,5–3 млрд. дол. США. Реалізація його доцільна при одержанні гарантій на значні обсяги перекачування (не менше як 25–30 млн. т нафти на рік).

Джерело: Інститут транспорту нафти.

У номер

● **Донецьк****Посієш вітер — пожнеш кіловати**

Дванадцять вітряків — перша черга першої в Донбасі вітроелектростанції — уже через два місяці зможеуть принести світло до сіл Новоазовського району. За проектом, потужністю нової станції, будівництво якої розпочато півтора року тому, досягне 200 мільйонів кіловат на рік. На екологічно чистий вид енергії мешканці Азовського узбережжя покладають особливі надії: можливо, завдяки вітрякам нареніт припиняться в селах тривалі відключення електроенергії.

● **Одеса****Дорога перлина біля моря**

За останніми даними Одеського облуправління статистики, вартість споживчого кошика (набір з 22 найважливіших видів продуктів харчування) в регіоні нині становить на людину 74,68 гривні на місяць. Вищий цей показник по Україні лише в Криму. Лідерами тут стали, певно, не без участі у цьому процесі тих, хто приїхав на відпочинок до моря. Продукти харчування в регіон постачають з усіх областей країни — попит є, а привіз, звичайно, і дорожче. Якщо порівняти з середньоукраїнським статистичним показником, то життя в «перлині біля моря» дорожче на більш як 13 відсотків.

● **Ужгород****Стільниковий зв'язок: перший дзвінок**

Ужгород став сьомим містом в Україні, де спільне підприємство «Український мобільний зв'язок» відкрило мережу стільникового зв'язку цифрового стандарту GSM. Переваги цього стандарту: висока якість зв'язку, конфіденційність та великі можливості для його абонентів, адже мережі працюють у більш як 120 країнах світу.

Церемонія першого дзвінка відбулася в Закарпатській обласній раді та облдержадміністрації. До слова, українській стороні належить 51 відсоток статутного капіталу СП «Український мобільний зв'язок», іноземним засновником — по 16,33.

Не марширують під похоронку музику...

Американець, німець чи француз, зустрівши вранці сусіда або знайомого, привітно усміхнеться, чемно привітається і безтурботно-оптимістично кине: «Чудова погода сьогодні — чи не так?»

Наш незалежний українців при зустрічі, наспівуючи брови, пожаліється: «Стільки роботи, нехай ті біс! грошей немає...».

В Україні це вже, так би мовити, у крові: обов'язково побідяться, щоб йому, нещасному, послівчували. Роботи, бачте, у нього багато. Американець чи німець цьому радів би, бо багато роботи — то багато грошей. Але так — там, а в нас...

Переглядаючи наші сьогоднішні газети — від найменшої провінційної до «товстої» столичної. Читаємо: «... хіба можна сьогодні, за умов такої жорсткої кризи, за умов, коли в Україні розвалено все, що можна розвалити, коли розкрадено все, що можна розкрасти, за умов, коли триває стагнація економіки, практично ліквідовано національна наука і культура, освіта, національне господарство, коли шахтарі сотнями гинуть під землею, коли сьогодні від голоду непригодувати учителі й учні, коли відбувається фізичне вимирання народу України, хіба можна сьогодні на все це спокійно дивитися...»; «... висловлюємо рішучий протест політиці збожжіння, жерства, злиднів, людського горя, політиці привласнення величезного духовного та матеріального спадку, нажитого тяжкою працею і кров'ю мільйонів чесних трудяв — наших діда в батьків...»; «... бездарне і безвідповідальне використання держави не здатне, не спроможне не приймати компетентні, ефективні і своєчасні рішення стосовно абсолютної більшості проблем українського народу та країни...»; «Закордон дає нам кредити, за які слова не якісь там міфічні правнуки, а вже наші діти й онуки заплатять тим, що на місці України залишаться огороджена колючим дотром і зрідка заселена мутантами пустеля».

Прочитали, дорогі прихильники «Голосу України»? І ще живі? Ще не помирали від страху? Ну, дякувати Богові.

А то від такої «моральної зарядки» і до чогось лихого недоваго. Як начитаєшся отих газетних «плачів», як наслухаєшся «плакальничків», котрі вперто гукають до трибуни, як начитаєшся газет, що розповідають, як тобі погано живеться, — саме час руки на себе накласти. Ну, наче ото вже все, кінець. Ні найменшого просвітлу, ні найменшого сподівання. То на краю прірви стоїмо, то вже стрімголов падаємо туди, то вже на самому дні вперемішку з черв'яками позмаємо. Амінь, одне слово.

А тим часом поглянеш — невідп'язанно все змінюється на краще. Як красиво вдягнені люди! Особливо молодь. Та коли хто у нас таке бачив! Пишуть «плакальнички», що вчителі й учні з голоду неперитиміють. Не повірять у ці байки той, хто бачив, як цього року святкували випускники шкіл. Наприклад, у Рівному. На всі екзаменах педагогам столи накривали — з коньяком, кажуть, з випускниками закусками. А випускний — по два дні справляли.

Спробував би хто за часів «розвинутого» своїх співгромадян на «місний лад» налаштуватися! Спробував би якийсь журналіст чи оратор за трибуною «обобощити»? Ну, наприклад: «плакальнички», що вчителі й учні з голоду неперитиміють, як оці осточортілі рядяні черги у магазинах! І то за чим? За отією низькоосортною, напиханою чи не одним туалетним папером «варьонкою». За імпортованими черевиками й одягом. За меблями, за книжками, за усім на світі...». «Обком прислав нам нового директора — набитого дури». Він і сам на виробничій не розуміється, і людей біля себе мучить...». «Праця колгоспника — це праця раба. На буряках — усе та само сапка і згніта спина нещасної жінки, у корівнику — аїла і кошик, яким, надирвавшись, доряки розносять корми...».

Тоді могли бди «окремі недоліки», що траплялися лише «подекуди». А все інше — розцвітало, ціло і пахло. І люди, слухачки браві трудові рапорти, милуючись портретами діда і трічі героїв,

читачки оптимістичні лозунги і роздільні діаграми «невеликого зростання», зрештою й починали вірити у те, що живуть начебто по-людському. Тим паче, що не знали не відали, що воно означає оте «жити по-людському», оскільки такої можливості їм не давали. «За бугор» заглядали лише перевірні, та й то — під невиспаним наглядом КДБ.

... Хто ж скільки від нещасного долю, як вони кажуть, так званої незалежної України? А ви придивіться добряче і побачите: то ті, хто нас кликав «до нових перемог». Вони і їхні підручники. Ми бачимо, як на футбольному чемпіонаті світу спортсмени різних країн, приклавши руку до серця, натхненно співають свій національний гімн, а наші «патріоти» на дух не переносять саме словосполучення «незалежна Україна».

А сино-жовтий прапор на них діє, як червона ганчірка на бугах. Мешканець Рівного, ветеран війни Микола Дмитрович Буслок, по панікеріє каже коротко: «Як — що з ними робили? Розстрілювали! Паніка — це страшне діло...». А в нас панікерів навіть не ганять. Як і «плакальничків». Нехай собі, мовляв. Не здогадуються наші правителі, що неможливо марширувати під похоронну музику. Під музику недоброязничі України далеко не зайдеш...

... На щастя, серед шарк дедаль частіше вчуваються й інші нотки — оптимістичні. Ось на Рівненщині, наприклад, Село давно вже «патріотично» похоронили, а воно не вмирає. І вже чути добрі вісті з Корупця Радивилівського району, де голозав Володимир Варфолок, з учиня Гошанського району (Микола Зінчук), з Чудинці цього ж району (Микола Поліщук), з господарств Млінівського, Демидівського, Дубенського районів та інших. Потроху налагоджуються справи поки що на окремих заводах і фабриках. І усіх є там, де не слухають скиглення, а працюють. Для себе і для держави.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

лише зустрітися, а й посліпнувати під час презентації групи Lafarge. До слова, пан П'єр має намір через п'ять років створити в Україні завод з виробництва гіпсової плитки. За підрахунками французів, річна потреба нашої країни в такому матеріалі — 6 млн. штук.

Ліпше раз побачити, аніж сто — почути

У цьому я переконався, побувавши на одному із заводів Lafarge. Святий П'єр Дюру — передмістя Лавала. Саме тут і розташоване одне з найбільших цементних підприємств Франції,

має центральну апаратуру. Тут нічого не сховається від ока фахівця. На моніторах — інформація про роботу всіх машин і апаратів, починаючи з кар'єру і закінчуючи кінцевим результатом — виходом цементу. Що характерно, обслуговують це підприємство близько 170 чоловік.

Щоб досягти успіху, треба бути організованим

Сповідуючи це просте правило, французи мають те, що мають. Нині компанія Lafarge присутня більш як у 60 країнах сві-

Вище ми вже казали, що компанія Lafarge присутня у багатьох країнах світу. 1996 року вона увійшла на ринок Росії, а зараз бере участь у приватизації двох польських заводів. Цього року компанія вийшла на ринки України і Гондурасу. Що це дасть нашій країні? Щоб відповісти на це запитання, треба побувати в Чехії. А саме в Чішковіце, де розташований завод.

Цементарія в Чішковіце — візирець гарного хазіпнування

За 70 кілометрів від Праги і 30 від німецького кордону розташоване підприємство із сторічної історією. Усього було на ньому. У 1975 р. аби вийти на світовий рівень, завод провів повну модернізацію. Але і цього було замало. Ринок диктував свої умови: високу якість продукту, збільшення обсягів виробництва, а також дотримання екологічних норм. І коли 1992 року група Lafarge увійшла в капітал цього підприємства, чехи поведено зійшлися. Було проведено дві фази модернізації цементар-

Насамкінець хотілося б додати, що побачене в обох країнах залишило по собі приємний відтінок. Що у Франції, що у Чехії — люди однакові. Ім аби була гарантована зарплата, нормальні умови праці та відпочинку. Все це вони мають, бо навіть зустрічаючись з робітниками в Чішковіце, чула лише добрі відгуки, незважаючи на те, що на чеському заводі посаду директора обіймає француз. Щоправда, невдовзі його змінив чех. І як зауважила директор розвитку з країнами Центральної Європи Лілія Жолібова, — справа не в національності, а в людності. Хотілося б вірити, що невдовзі наші підприємства завдяки іноземним інвестиціям теж стануть привабливими, екологічно безпечними, і люди на них за свою працю отримуватимуть належне. Як у багатьох країнах світу.

Надія МАХІНЧУК.

Київ — Париж — Прага — Париж — Київ.

На знімку: президент компанії Lafarge Бертран Коліме; Ліонський вокзал, що їх випускають заводи компанії.

Вони створили матеріали, щоб побудувати світ

КОЖНА велика справа починається з малого. Що це справді так, власним прикладом довела французька сім'я Lafarge, яка дала поштовх, а завод і ім'я знайшли в усьому світовій компанії з виробництва цементу, гіпсу, бетону та всіх інших похідних від них матеріалів.

А починалося все далекого 1833 року. Спочатку з... податку на сіль. Адже для будь-якого діла потрібні бодай якісь стартові капітал. Згодом стали випалювати вапно. А вже 1923-го підприємство виходить на світовий ринок. І так триває аж до другої світової. По війні, по суті, було створено абсолютно нове підприємство, а заодно поміняно й керівника компанії. Сьогодні її очолює ось уже 9 років поспіль Бертран Коліме. Щоправда, нині на підприємстві все-таки трудяться два представники сім'ї Lafarge. З одним із них — П'єром — керівником галузі з виробництва гіпсу, я мала змогу не

котре виробляє 1 млн. 300 тис. тонн продукту в рік. Допитливий читач зауважить, мовляв, цифри то красномовні, а от наслідки... Скажу відверто, що передусім мене вражали не стільки велетенські конструкції, печі тощо, а скільки чисте повітря, зелена трава, буїні квіти. Як на території заводу, так і в самому Лавалі. Звісно, не було б тієї гармонії між довкіллям і таким складним виробництвом, якби не найновіші сучасні технології. Щоправда, все це вимагає чималих коштів.

Стехити за всіма процесами, що відбуваються на заводі, за рівнем тих самих викидів допо-

ту. Займаючи провідні місця з виробництва покрівельних матеріалів (1), цементу, бетону (2), гіпсу (6), компанія не зупиняється на досягнутому. У цьому можна було переконаватися, побувавши в Технічному центрі та Центральній дослідній лабораторії неподалік Лавала. Це, так би мовити, мозок такого складного організму, як Lafarge. Тут надають не лише технічну допомогу всім центрам, але й проводять дослідження для виробництва всіх видів продукції. А те, що ця продукція говорить сама за себе, свідчить Ліонський вокзал — красива ошатна споруда у вигляді птаха. А це тисячі будинків, опоряджених червоною і сірою черепицею, різних будівель, обкладених гладенькою мазовою плиткою під мармур. До речі, компанія брала участь і в реставрації Лувра...

Інформація про другий випуск акцій відкритого акціонерного товариства «Продукти України»

А. Характеристика емітента.

1. Повне найменування товариства: «Відкрите акціонерне товариство «Продукти України»».

2. Юридична адреса: 254209, м. Київ, вул. Богатирська, 9, фактична адреса: 254210, м. Київ, просп. Героїв Сталінграда, 14, тел./факс 414-99-97.

3. Відкрите акціонерне товариство «Продукти України» зареєстровано 23 лютого 1998 року за № 05614 Мінською районною державною адміністрацією м. Києва.

4. Предметом діяльності товариства є:

- організація виробництва і переробка на підприємствах України екологічно чистих продуктів харчування, оптова та роздрібна торгівля сільськопродуцією, продуктами переробки сільськопродуції, продуктами харчування, харчовими добавками, безалкогольними напоями, предметами гігієни, санітарії, побутової хімії та ін.
- організація спільного фінансування будівництва в Україні об'єктів громадського і житлового призначення, та їх експлуатація.

5. Статутний фонд до оголошення другого випуску акцій становив — 24000,00 (Двадцять чотири тисячі) грн. і складений засновниками повністю. Після проведення відкритої підписки статутний фонд планується збільшити до 155000,00 гривень.

6. Чисельність службовців — 4 чол.

7. Чисельність акціонерів — 2.

Б. Цілими ризиків у діяльності товариства.

1. Ризик діяльності товариства пов'язаний з можливою зміною політичного становища в країні, зміною конституційних положень в законодавстві, форс-мажорними обставинами.

В. Дані про емісію цінних паперів.

1. Рішення про другий випуск акцій товариства прийнято загальними зборами акціонерів — протокол № 3 від 01 червня 1998 року.

2. Підписку планується здійснити на загальну номінальну вартість акцій — 131000,00 гривень.

3. Кошти від продажу акцій товариства другого випуску спрямовуються на збільшення статутного фонду з метою підвищення і зміцнення інвестиційної привабливості товариства. Акції другого випуску продаватимуться виключно в обмін на цінні папери інших емітентів. Фінансових надходжень з продажу акцій не передбачається. Товариство не має збитків і не використовує кошти від продажу акцій на їх погашення.

4. Акції товариства випускаються в кількості 13100 шт. як прості акції на пред'явника. Привілейовані та іменні акції не випускаються.

5. Форма випуску акцій — документарна. Товариство змін акції видає акціонером сертифікати, які підтверджують право володіння відповідною кількістю акцій.

6. Засновниками товариства є фізичні особи: Рогина Наталя Петрівна — володіє 2100 простих іменних акцій першого випуску.

Рогін В'ячеслав Павлович — володіє 300 простих іменних акцій першого випуску.

7. Власники акцій першого та другого випуску мають рівні права щодо товариства. Всі акції голосують на рівних умовах.

8. Номінальна вартість акцій — 10,0 (десять) гривень кожна.

9. Акції випускаються однією серією Б і налічують 13100 (тринадцять тисяч сто) шт. з номерами від 00001 до 13100.

10. Палічка на акції другого випуску здійснюється за адресою: 254210, Київ, проспект Героїв Сталінграда, 14.

Продаж акцій розпочинається 9 серпня 1998 року і закінчується 29 вересня 1998 року.

11. Акції продаються за їх номінальною вартістю. Цінні папери, що приймаються в обмін на акції, оцінюються по узгодженню з покупцем.

12. Товариство не має інформації щодо ринкової вартості акцій. Акції товариства не котувалися на біржах, позабіржовому ринку, торговельних системах тощо.

13. Порядок підписки на акції.

14. Порядок здійснення укладання між товариством і покупцем договору підписки, в якому обумовлюються найменування цінних паперів, за які здійснено продаж акцій і терміни розрахунків. Попусь для укладання договору повинен представити товариству документи, що посвідчують його право розпорядження цінними паперами, за які він бажає придбати акції товариства, оформлене належним чином передальське доручення на користь товариства на 30,0% від загальної вартості цінних паперів, що пропонуються до виплати за акції, а також довідку від свого реєстратора щодо блокування в реєстрі решти 70,0% цінних паперів на час підписки з умовою обов'язкової подальшої передачі їх у власність товариства після державної реєстрації другого випуску акцій товариства. Акціонери товариства мають першочергове право на придбання акцій. Акціонери мають право вільно розпоряджатися акціями, що їм належать, у порядку, визначеному чинним законодавством та цим статутом, а саме: продавати, дарувати, успадковувати, передавати в оренду та ін.

15. Товариство не користується послугами торговельних цінних паперів.

16. У разі недоведення 60,0% від запланованого рівня підписки, підписка вважається не здійсненою. Товариство в місячний термін письмово повідомляє про нездійснення підписки осіб, що підписалися на акції, повертає прийняті передальські доручення і надає кожній особі, що підписалася на акції, довідку для реєстратора про розблокування цінних паперів в системі реєстру на особовому рахунку цих осіб.

17. У разі перевищення запланованого рівня підписки, всі договори підписки вважаються дійсними, а загальний обсяг емісії акцій збільшується на суму перевищення оголошеного обсягу. Дотрочкового закінчення підписки засновниками не передбачається.

18. Доходи з акцій другого випуску нараховуються на рівні з акціями першого випуску за підсумками року, депонуються і сплачуються протягом першого кварталу року, наступного за звітним, за місцезнаходженням товариства згідно рішення загальних зборів. Операції з акціями здійснюються незалежним реєстратором — ТЗОВ «Компанія «Реєстратор» за його юридичною адресою.

Г. Перелік і результати попередньої емісії.

1. Товариством здійснено один випуск простих іменних акцій серії А в кількості 2400 шт., на загальну номінальну вартість 24000,00 гривень, 100,0% акцій цього випуску розподілено між засновниками. Свідство про реєстрацію випуску видане Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку України 07 травня 1998 р. за № 235/10/1/98. Акції на пред'явника, привілейовані акції, та облигації товариством не випускалися.

Д. Кількість акцій, що знаходяться у членів акціонерного органу.

1. Директор товариства має 12,5% акцій товариства першого випуску.

2. Акціонер Рогина Наталя Петрівна володіє 87,5% акцій товариства першого випуску.

Е. Відомості про реєстратора і депозитарія.

1. Реєстр власників акцій товариства веде незалежний реєстратор — товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія «Реєстратор»». Довідка № 46 ДКЦПФР, видана 09 серпня 1998 р., юридична адреса: 254210, м. Київ, пр-т. Героїв Сталінграда, 14-6, фактична адреса: 254210, м. Київ, пр-т Героїв Сталінграда, 14.

2. Договір на депозитарне обслуговування товариством не укладено.

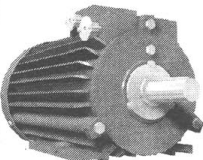
Є. Відомості про санацію.

1. На момент прийняття рішення про випуск акцій на товариство фінансових і адміністративних санкцій не накладалося. Фінансово-економічна санація не проводилася.

Електродвигатели

Общепромышленные АИР, 4А, 5А, 4АМУ, 4АМУ до 315 кВт
Взрывозащитные АИУ, АИМ, ВА, ВАО, ВРП до 132 кВт
Крановые МТ, 4МТ, АМТ до 160 кВт

Низковольтная аппаратура
Эмалепровод (обмоточный)
Металлопронат (чёрный)
Вентиляторы
Насосы

Т./ф. (095) 911-9018
Ведис (пятиканальный)

ЧП "Банктехсервис"

зарегистрированное решением
Запорожского Районного
исполнительного комитета
г. Киева 19.09.94 г.
свидетельство о регистрации
№ 21633695
код ОКПО 21633695
Р/счет № 26009308 в 5 КФ
АПББ АВАЛЬ г. Киева МФО 322614
ЛИКВИДИРУЕТСЯ
Заявление кредиторов принимается
по адресу
ул. М. Кривоноса, 2-а,
в течении 2-х месяцев

ОДЕССКИЙ МЯСОКОМБИНАТ ЗАКУПАЕТ КРС и свиней.

Отдел заготовок:
(0482) 23-05-33;
23-42-52.

Арбитражным судом Чернігівської області порушено справу № 5/253-в про визнання банкрутом приватного підприємства виробничо-комерційної фірми «Рось» (м. Чернігів, вул. Шевченка, 9/33, р/р 644426 в Чернігівській філії АБ «Синтез»).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Организация реализует и по ценам ниже заводских:

Арматуру
Уголок
Швеллер
Катанку
Лист Ст. 3, 08 КП, 65Г.
Трубы в ассортименте
Круги стали 6, 8, У8А, 45 ст.
Балку двутавровую
Возможен бартер на с/м продукцию.
Тел.: (0562)
42-41-54, 42-31-21.

Збори акціонерів
ВАТ «Оржицький цукровий завод», призначені на 31 липня поточного року, відмінюються.
Дату проведення зборів буде повідомлено додатково.

Реклама в газеті «Голос України».
Телефон 441-89-34.
Факс 449-85-62.

Відкрите акціонерне товариство «Квадриліон» приймає претензії від акціонерів, що підписалися на акції ВАТ «Квадриліон» протягом 15 днів з моменту опублікування оголошення.

Арбитражный суд Луганской области (348000, Луганск, пл. Героев ВОВ, 3-а) по заявлению ГНИ в Ленинском районе возбудил дела о банкротстве:

- № 12/616 — ЗАО «Научно-производственная фирма «Восход-агро», Луганск, кв. Пролетария Донбасса, 14, р/с 1467349 в ЛО АБ «Приватбанк», МФО 304795.
- № 10/566 — частного техно-торгового центра «Терри», Луганск, кв. Алексеева, 4, р/с 2903730180530 в ОПЕР Луганского головного отделения Проминвестбанка Украины, МФО 304308.

Заявления кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

В.А.Т.Р.А.

Пропонуємо понад 200 видів високоякісної світлотехнічної продукції власного виробництва:

люмінесцентне освітлення;
проніслює освітлення;
освітлення вулиць, парків;
посухоуловлюючі опороги;

транспортне освітлення;
побутове світлотехніку;
ластри на зовнішнє освітлення;
проекторна техніка.

282000 м.Тернопіль, вул.Миколінецька, 46 тел./факс 22-36-12, 27-87-56, 22-54-49

Інформація про господарську діяльність ВАТ «Каланчацький маслозавод» за 1997 рік

Найменування емітента	Код ЄДРПОУ	ВАТ «Каланчацький маслозавод»	00447652
Місцезнаходження:	00447652	02.01.95 р.	
Дані за видаті свідоцтва	326310, Україна, смт Каланчак	2-12-53	
Телефон	2-12-53	Виготовлення молочної продукції	2291
Телефакс	2291	83	87567,8 грн.
Основний вид діяльності	1751356	12.06 1998 р.	
Кількість акціонерів	83		
Кількість власників облигацій	87567,8 грн.		
Чисельність працівників	1751356		
Статутний фонд	12.06 1998 р.		
— прості акції (кількість та частка в статутному фонді)			
— привілейовані акції (кількість та частка в статутному фонді)			
Дата проведення останніх зборів акціонерів			
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери			
Найменування та місцезнаходження юридичної особи, уповноваженої емітентом виплачувати дохід за його цінними паперами			
Дата та термін виплати дивідендів, якщо вони будуть виплачуватись	12.06.98 р. — 12.12.98 р.		
Основні фінансові показники			
Показник	звітний	Рік	попередній
1. Виручка (валовий дохід) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	1959 т. грн.	1903 т. грн.	
2. Балансовий прибуток (збиток)	210 т. грн.	303 т. грн.	
3. Всього за активами балансу	2551 т. грн.	2418 т. грн.	
4. Статутний фонд	88 т. грн.	88 т. грн.	
5. Нерозподілений прибуток	0,05 коп.	0,05 коп.	
6. Прибуток, що припадає на одну просту акцію	100 т. грн.	15 т. грн.	
7. Дивіденди, сплачені на одну просту акцію	0,057 —→	0,0086 —→	

У номер

Житомир

Висівки,
виявляється, корисні

«Овруцький» — таку назву має новий сорт хліба, випуск якого освоїв БАТ «Овруцький хлібозавод». За твердженням фахівців, він сприяє виведенню радіонуклідів з організму — а це особливо актуально для північних районів Житомирщини. Весь секрет нового хліба в його складі: випікається він із житнього борошна з додаванням 12 відсотків пшеничних висівок. Паприксамство саме забезпечує себе такою не зовсім звичною для наших пекарів добавкою, адже має власний млин.

Харків

Викардача
дітей затримано

У селі Пісочин Харківської області затримано громадянина Російської Федерації, який минулого тижня викрав у Києві трьох дітей, поволодував агентству «Інтерфакс-Україна» в центрі промислових зв'язків МВС України.

Викардача було затримано на території місцевого санаторія «Рай-Оленівка». Дітей повернуто батькам. Триває слідство.

Львів

Президенти готують валізи,
городяни — вулиці

14—15 травня наступного року у Львові відбудеться зустріч президентів центральноєвропейських держав. Але львів'яни вже нині готуються до прийому поважних гостей. Так, триває капітальний ремонт центральних вулиць. У планах — будівництво нового готелю в парку культури і відпочинку імені Богдана Хмельницького. Місцем ділових зустрічей президентів стануть Дзеркальний зал Львівського університету, актові зали університету «Львівська політехніка», Будинку вчених, палацу Поточок. На все це потрібні чималі кошти. Тому залучатимуть до «ремонту» і бюджетні, і приватні гроші.

Запоріжжя

Кобальт світить гратами

Чотирьох жителів Запоріжжя затримано за підозрою у збройному пограбуванні місцевого металургійного комбінату БАТ «Дніпропешстал».

Як повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна», озброєна група з шести чоловік проникла на територію підприємства і, потрохую робітників, викрала понад 1,1 тис. кобальту.

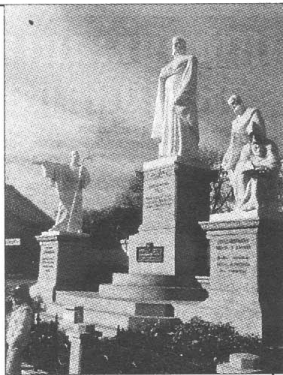
Серед затриманих опинився воїн «Дніпропешстал», речتا — ніде не працюють. Пошук ще двох співучасників триває.

Матріархальне свято

24-го липня усі ми, Ольги, подумки єдналися і співали гімн своїй праматері. Саме цього дня у християн прийнято відзначати свято Рівноапостольної Ольги.

Українцям нікуди не дітися від того, що вони — нація матріархальна. Подобається це нам чи нас дратує, доводиться змирнитися з таким об'єктивним станом речей. Феміністичні дурниці тут ні до чого. Навіть знамениті скульптори чоловічої статі своїми творами відверто демонструють таку нашу національну ознаку. Он скільки видатних жінок увічнили у металі та мармурі на кручач Дніпра! Причому, помійте, на їхньому тлі чоловічі фігури, так би мовити, значно «мініатюрніші».

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.
Фото Юрія ВЕНТЕРЕША.

Козак Мамай — нащадкам
кубанських козаків

Першого вересня у шкільних бібліотеках Кубані з'являться унікальні підручники — посібник-хрестоматія з української літератури. За ним простішає покоління віднині вивчатиме літературу рідного краю. Видання здійснене силами Донецького Українського культурологічного центру, і вже нині можна впевнено стверджувати, що 3000 примірників вочевидь замало. Хрестоматія, упорядкована літературознавцем з Донецька, кандидатом педагогічних наук Вадимом Оліференком та його колегою з Краснодару Віктором Чумаченком, містить зразки усного народного слова, вірші, оповідання, нарисів письменників-кубанців — а творили вони українською — і класиків української літератури.

Виданням названої книги культурологічний центр продовжує здійснювати просвітницьку місію серед молодого покоління. Ще одним пріоритетом є сприяння створенню національної еліти: можливість втілення цієї ідеї ось уже три роки не без успіху доводить інформаційно-аналітичний жур-

нал «Схід», єдине в регіоні видання такого напрямку. Нарешті, головним завданням центру вважає розвиток так званого третього сектора — неприбуткових недержавних організацій, яких на Донеччині близько 1400.

Але в межах культурологічного центру нам стає тісно, — каже його керівник доктор технічних наук Володимир Білецький. — За чотири роки існування нагололо сам сформувався широке коло однодумців. Тому, вважаю, наразі потреба створити інститут системних досліджень та соціального прогнозування. В усіх Україні немає закладу, який би давав науково обґрунтовані далекі прогнози — на 100 і більше років: куди йдемо, що на нас чекає, які свої переваги зможемо використати. Окрім того, майбутній інститут розвиватиме напрями досліджень соціально-економічних явищ та вітчизняної культури. Тобто візьмемося за теми абсолютно некомерційні, а відтак незаслужено призабуті нині.

Ліна КУЩ.
Донецька область.

Спонсор лотереї «ГУ»

3000 глобусів України —
до Дня Незалежності

Торік на Вінницькому державному підприємстві геодезичного приладобудування «Полішук» ризикнули створити... українську земну кулю: налагодили випуск глобусів України. Сувенірна продукція має неабиякий попит: протягом року підприємство реалізувало майже 6 тисяч «земних куль».

За словами його директора Петра Сосновського, що ближче до Дня незалежності, то більше надходить замовлень на глобуси. Тільки кияни просять поставити їм майже тисячу...

До нинішньої річниці незалежності планують виготовити 3 тисячі глобусів. Нові зразки продукції відрізняються зовнішнім оформленням та інформаційним показником. Зокрема, кулю «одягли» в політичне вбрання — раніше це була лише фізична карта України. Чітко визначено межі областей, позначено обласні центри та інші великі міста. Позначено залізничні і шосейні шляхи (республіканського значення). А розширення тамі колоюрів (від чотирьох до семи) — у цьому допомогли фахівці місцевої картографічної фабрики — робить сувенір справді святковим. До речі, шість із них отримають читачі «Голосу України» — переможці читальної лотереї, одним із спонсорів якої був «Полішук».

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Літній призів до ЦСКА триває...

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 4-й тур.

«Зірка» — СК «Миколаїв». 1:1. 4 000. Кислюк, 80 — Белозерський, 51, автогол. «Дніпро» — «Металург» М. 1:0. 1 200. Філімонов, 10. «Нива» — «Карпати». 0:0. 6 000. ЦСКА — «Металіст». 2:1. 4 000. Дараселія, 77, 88 — Голдін, 50. «Металург» Зп — «Металург» Д. 0:0. 2 000. «Прикарпаття» — «Крибас». 2:2. 5 000. Шумський, 13, з пенальті, Будник, 78 — Даченко, 69, Атанасчук, 76. На 34-й хв. Гащин («Крибас») не реалізував пенальті. «Динамо» — «Шахтар» — перенесено на 29 листопада. «Ворскла» — «Таврія» — відбудеться 7 вересня.

Клуб	В	Н	П	М	О
Крибас	2	2	0	7-2	8
Динамо	2	1	0	7-1	7
ЦСКА	2	1	1	9-7	7
Нива	2	1	1	2-1	7
Шахтар	2	0	1	9-2	6
Таврія	2	0	1	3-2	6
Дніпро	2	0	2	2-4	6
Прикарпаття	1	2	1	6-7	5
Металург Зп	1	2	1	2-5	5
Зірка	1	1	2	4-4	4
Металург Д	1	1	1	3-3	4
СК Миколаїв	1	1	2	3-9	4
Карпати	0	3	1	3-4	3
Металург М	1	0	3	2-3	3
Металіст	1	0	3	3-10	3
Ворскла	0	1	1	0-1	1

Цей, і так скорочений, тур був же якийсь мирний і не зовсім виразний: чотири нічії (дві нульові) і лише дві перемоги. Вітім, очко, здобує «Крибасом» в Івано-Франківську, дало змогу йому стати однією з лідерів. Тепер криворізький випереджає динамівець, які пропускали тур, на очко. А могли б на три, якщо Володимир Гащин не влучив у ворота, виконуючи пенальті. Але навіть і такий варіант лідерства, гадаю, задовольняє і команду, і її прихильників. До того ж наступний поєдинок чемпіонату (2 серпня) криворізький проведе у гостях проти ЦСКА.

Клики вже мова іде про армії, що варто, либонь, загадати про їхній поєдинок із харків'янами. Бо він дуже важливий. Передовсім викремлює гостей, які відзначалися досить високою ігровою дисципліною і напрочуд грамотними діями, особливо в обороні. І це не дивно, бо їхній наставник Михайло Фоменко багато років був блискучим захисником у складі київського «Динамо» і збірної СРСР.

А найбільша увага харків'ян була, зрозуміло, до Віктора Леоненка. Його вартувало по кілька захисників «Металіста». Але цей атакує «електрозаряд» у тисячу вольт ніяк не міг роздратити. Адаже півзахисники дуже рідко постачали М'ячому свого суперфорварда.

Однак Віктор усе-таки сказав вагоме слово, коли армії забилі переможний гол. Це він виграв боротьбу у штрафному харків'ян, віддав м'яча праворуч Едуардові Цихмиструку, а на простріл того, чудово зір-

раваши на випередження, відгукнувся юний Віталій Дараселія.

До речі, це вже не перший випадок, коли цей нападаючий вносить злам у гру армії. Наприкінці попереднього чемпіонату, приймаючи донецький «Металург», ЦСКА поступалася — 0:2, 1:2. А потім наприкінці поєдинок виїздов Дараселія. Спершу зробив голу передачу. А на останніх секундах забив переможний гол.

Так приблизно було і цього разу. На початку другого тайму, скориставшись помилкою захисників господарів Валентина Грегеля і Віктора Ульяницького, а ще й неупевненістю воротаря Павла Блажевича, точно пробив настийний Вадим Голдін. Але на 64-й хвилині Сергій Закарлюк замінив Віталія Дараселія, і через тринадцять хвилин тринадцятим номером (отобі і бісова дюжина) стрімко пролетів правим флангом і метрів із тридцяти потужним ударом низом увів м'яч в дальній кут воріт.

На геть усі поєдинки ЦСКА ми тепер дивимось крізь призму його наступного дебюту в європейському Кубку кубків. Якщо напад і середня лінія клубу не викликають особливого занепокоєння, то захисні порядки вочевидь потребують зміцнення. І, як мені стало відомо, вже в криворізькому матчі наступної неділі в складі армії може з'явитися досвідчений майстер, гравець національної збірної Сергій Беженар. Отже, літній призів до ЦСКА триває...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

***

Полтава. Кубок УЄФА Інтертото. «Ворскла» (Україна) — «Фортун» (Нідерланди). 2:2 (перший матч — 0:3). Полтавці зішли з дистанції.

Голос України

Засновник —

Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

В.О. головного редактора А. ГОРЛОВ.

Редколегія: О. БИЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: sekret@golos.rel.com

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодатель.

Редкація не закликає підписувати авторів публікацій.

За точність викладення фактів відповідальність несе автор.

Рукописи не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідцтво про реєстрацію
періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами. Індекс 60955.
Тираж 197235.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311142.

1 2 3 4 5 6 3 9 0